

Uiharni

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENIJA GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XIII — ŠTEVILKA 9

SEPTEMBER 1980

POSTNINA PLAČANA

V RADLJAH GRADIMO NAPREJ

Izgradnja Lesnopredelovalnega kompleksa (LPK) Radlje teče po spremenjenem investicijskem programu, ki je bil sprejet v mesecu maju 1980. Dela pri izgradnji potekajo po predvidenih rokih. Rok za začetek obratovanja je 1. 1. 1981.

V prvi polovici leta 1979 je bilo ugotovljeno, da bi bila podražitev za izpeljavo programa izgradnje LPK Radlje za ca. petnajst milijard večja od prvotne vrednosti. Nadaljne analize v letu 1980 so pokazale, da gre še za dodatne podražitve, tako da bi se prvotna predračunska vrednost investicije podvojila. Finančna sposobnost TOZD investitorjev, zlasti TOZD TSP Radlje kot investitorja največjega dela, je absolutno prenizka za realizacijo prvotne predračunske vrednosti investicije, pa tudi Lesna kot celota ne bi bila v stanju pokriti takih podražitev zaradi poka o ostalih investicij v delovni organizaciji. Zaradi zaostrene investicijske politike v Jugoslaviji nismo mogli računati na dodatna sredstva od drugod, saj tudi banke nimajo zadostnih sredstev glede na investicijske zahteve.

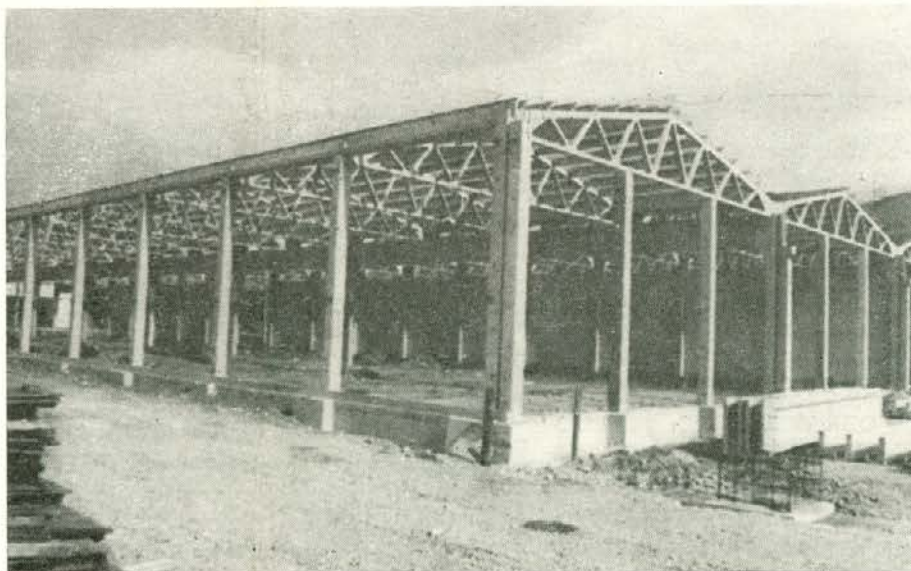
Vsa ta problematika je postavila odgovorne v delovni organizaciji pred dilemo, kako nadaljevati z investicijo, še posebej zaradi ugotovitev službe SDK o znatnih podražitvah v mesecu aprilu 1980. Zaključek vseh teh ugotovitev je bil, da Lesna ni v stanju niti od znotraj, niti od zunaj takoj pridobiti dodatna sredstva za pokrivanje podražitev in da je edina alternativa spremeniti inve-

sticijski program tako, da bo možno v okviru odobrenih sredstev čimprej usposobiti predvideno investicijo za delno obratovanje.

Na osnovi večmesečnih razprav ter zahtev organov samoupravljanja ter družbenopolitičnih organizacij in organov družbenopolitičnih skupnosti so TOZD investitorji predložili vodstvu Lesne 19. 4. 1980 v razpravo idejni predlog za nadaljevanje izgradnje LPK Radlje v okviru razpoložljivih finančnih sredstev po prvotnem investicijskem programu. Predložen predlog je obravnaval možnost izgradnje, ki bi omogočila proizvodnjo v novi tovarni na tak način, da bi kooperacijsko sodelovala s TO Podvelka in iskoriščala sušilnice na žagi Otiški vrh. Po tem predlogu bi z navedeno kooperacijo lahko vseeno

dosegli ca. 80 odst. proizvodnjo glede na osnovni investicijski program. Tako visoka proizvodnja pa je pokazala tudi ugodno ekonomiko predlagane variante. Ta predlog so potrdili ustrezni samoupravni organi v Lesni in Koroški regiji. Na osnovi tega je bila imenovana posebna investicijska skupina, ki je v prvi polovici maja izdelala aneks k investicijskem programu, ki je danes osnova za izgradnjo. Prednosti, ki so zagotovljene po tem programu, so zlasti naslednje:

- predviden rok začetka proizvodnje je že 1. 1. 1981.
- zagotovljena so vsa potrebna finančna sredstva,
- obseg proizvodnje je le nekoliko manjši od planiranega po prvotnem investicijskem programu,

Konstrukcija skrajšane proizvodne hale stoji

— število razpoložljivih delavcev v TOZD investitorjih skoraj v celoti zadošča za potrebe nove tovarne,

— možen bo tudi izvoz, kar v osnovnem programu ni bilo predvideno.

Izgradnja po gornjem programu pa predstavlja samo prvo fazo realizacije osnovnega investicijskega programa, tako da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju investicija potekala naprej in bo v nekaj letih zaključena. V nadaljni fazi izgradnje pričakujemo tudi sovlaganje Marlesa Maribor v skupno energetska bazo, saj bo tudi Marles prenesel obstoječo proizvodnjo iz neustrezne lokacije v Podvelki v Zgornjo Vižingo. Vzporredno z dograjevanjem LPK bomo razvijali dodatne proizvodne programe, ki bodo služili za dokončanje asortimana oken na tržišče. Sedanja proizvodnja oken z izolirno zasteklitvijo v TO Podvelka in TSP Radlje je na tržišču ugodno sprejeta, tako da ob povečani ponudbi ob zaključku investicije ne bo nikakešnih problemov s prodajo, saj imamo že utrjeno tržišče. Tako se tudi ne morejo ponoviti problemi, ki so bili prisotni ob začetku obratovanja TO Podvelka.

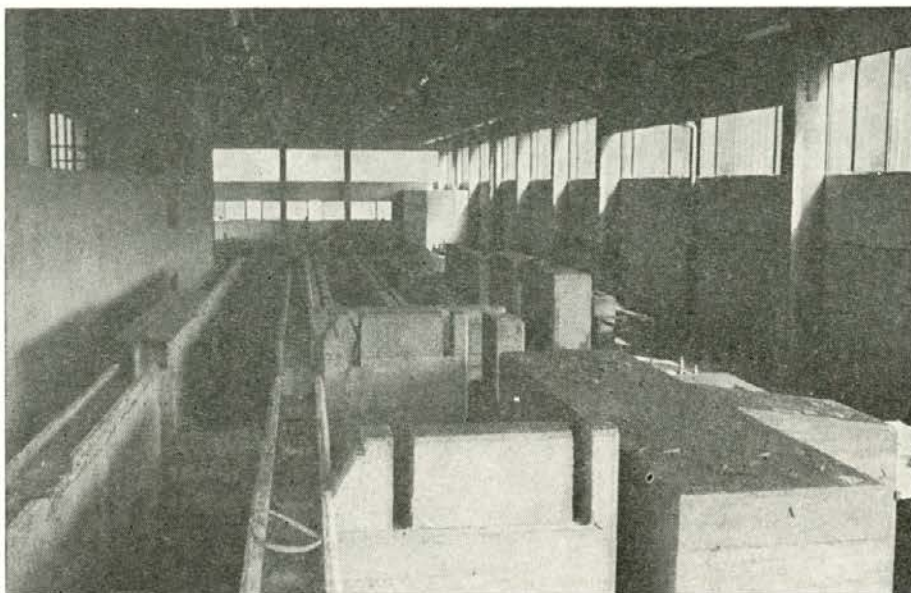
Predračunska vrednost naložbe v lesnopredelovalni kompleks v Radljah je bila v mesecu marcu 1979 leta odobrena na LB TKB Slovenj Gradec v višini 395,9 milj. din. Ker so se pojavile določene podražitve, je bil v mesecu maju 1980 izdelan nov aneks investicijskega programa za LPK Radlje in sicer v višini 406,15 milj. din, kar pomeni povečanje predračunske vrednosti naložbe za 10,22 milj. din ali za 2,6 odst. Od tega odpade na MELES 0,28 odst. in TSP 2,23 odst.

Struktura naložbe v LPK Radlje je sledeča:

I. OSNOVNA SRED.

	v 000 din	v %
1. Gradbena dela in instalacije	134.236	33
2. Domača oprema	70.733	18
3. Uvožena oprema	68.315	17
4. Ostala potrebna sred.	46.453	11
Skupaj	319.737	79
5. Energetski prispevek	15.218	4
Skupaj	334.955	83
II. TRAJNA OBRATNA SRED.	71.200	17
SKUPAJ NALOŽBE V OS in Obs	406.155	100

Deleži vlaganj investitorjev so:
TOZD GO Radlje 9,5 odst. oziroma 38,5 milj. din,

Žagalnica

TOZD Žaga Vuhred 24,9 odst., oziroma 101,1 milj. din,

TOZD TSP Radlje 65,6 odst. oziroma 266,5 milj. din.

Aneks investicijskega programa za izgradnjo LPK Radlje se razlikuje od prvotnega investicijskega programa po tem, da je sedaj v izračunih uspešnosti investicije vključena TOZD TO Podvelka, prej pa so bili učinki obravnavani ločeno za LPK Radlje in TO Podvelka. Delno se od investicijskega programa razlikuje tudi proizvodni program pri tovarni oken in količina vhodne surovine (hlodovine) pri žagi. Čeprav je predvidena proizvodnja oken količinsko nižja kot v investicijskem programu, dosega zaradi ugodnejše strukture proizvodnje LPK po aktiviranju rentabilno poslovanje.

Pogoji za doseganje predvidenih rezultatov so:

- količinsko doseganje proizvodnje,
- predvideno oz. sedanje razmerje med nabavnimi in prodajnimi cenami,
- in ne nazadnje popolno sodelovanje vseh investitorjev na lokaciji Spodnja Vižinga in sedanje TO Podvelka.

Trenutno stanje investicije LPK Radlje

Podražitve naložbe v višini 10,2 milj. din so bile odobrene pri LB TKB Slovenj Gradec konec junija 1980. Takoj po zagotovitvi sredstev je investicijska grupa za Radlje pri-

stopila k pripravi in sklepanju pogodb za gradbeno-inštalacijska dela in opremo.

Stanje sredstev 15. 8. 1980

Angažiranih sredstev za OS je 86 odst. ali 275,7 milj. din, od tega za gradbena dela in instalacije 88 odst., domačo opremo 84 odst., uvoženo opremo 87 odst. in ostalo 82 odst. Kot vidimo, so v glavnem sklenjene že vse pogodbe.

Angažirana sredstva investitorjev:

TOZD GO Radlje	72 odst.
TOZD Žaga Vuhred	83 odst.
TOZD TSP Radlje	72 odst.

Spremembe, ki so nastale s spremenjenim investicijskim programom, ki smo ga napravili v mesecu maju 1980, so bile prilagojene finančnim možnostim Lesne, odnosno sredstvom, ki so dejansko bila na razpolago.

Kljub temu, da se kompleks gradi še naprej na enakem prostoru, kot ga predvideva prvotni invest. program, pa je precej okrnjen, kar še posebej velja za celotno zunanjo ureditev, infrastrukturo, proizvodno halo TSP, pa tudi delno MELES.

Obseg investicije, ki naj daje efekte, ki so prikazani v aneksu II, še daleč ni zaključena celota kompleksa LPK ampak faza, ki omogoča kompletiranje posameznih objektov kompleksa v takem obsegu in taki kvaliteti, da bodo doseženi osnovni cilji, ki jih narekujejo tehnološki postopki. Ta faza mora biti zgrajena tako, da ima poleg objektov, ki so namenjeni proizvodnjemu postopku, še vse ostale najnujnejše objekte, ki so potrebni,

da bo mogoče pridobiti dovoljenje za obratovanje.

Cilji so jasni, obratovati je potrebno z novim letom. Problemi, ki spremljajo investicijo pa so veliki in še veliko jih je. Osnovno, kar je potrebno za vodenje take investicije pod takimi pogoji, so kadri. Za operativno vodenje investicije so na razpolago vsi strokovnjaki, ki smo jih opredelili za posamezne naloge. Nekateri so polno vključeni že od vsega začetka, drugi se vključujejo po potrebi ali se bodo šele vključili.

Najneugodnejši faktor je trenutno čas, ki je že od vsega začetka izredno kratek, tehnična dokumentacija odnosno spremembe tehnične dokumentacije, ki so velike po obsegu pa še veliko jih je, pri samem izvajanju pa še kot dodatek nemogoče razmere na jugoslovanskem tržišču z reprodukcijskim materialom, kar velja posebej za vse inštalacijske materijale.

Do tega časa smo oddali že večino vseh del oz. vse, ki smo jih lahko oddali. To pomeni, da se gradi:

- žagalnica s sortirnico in silosi,
- začeli smo z izgradnjo MELESA in naleteli na problem premalo odkupljene zemlje, kar urejamo trenutno,
- TSP se gradi z vso močjo, v okrnjeni obliki,
- oddana so vsa dela za dokončanje platoja med objekti, kamor bodo položeni kabli za visokonapetostni razvod do trafo postaje, hidrantna mreža, oskrba objektov z komprimiranim zrakom in toplo vodo za ogrevanje, inštalacija sanitarne vode, telefonija,
- naročena je skoraj v celoti vsa domača oprema,

— enako velja za večino uvožene opreme, nekaj težav nastaja pri uvozu elektronik za sortirnico in MELES in nekaterih strojev za brušenje,

— pripravljamo pričetek gradnje energetskega objekta, za katerega še ni pridobljena vsa upravna pa tudi ne tehnična dokumentacija, kljub temu zaenkrat priprave potekajo zadovoljivo,

— kontejnerska skladišča za lake in maziva so naročena, tako da bodo pripravljena,

— vse transformatorske postaje za MELES, žagalnico in TSP so naročene z vso pripadajočo opremo,

— problem okoli odvoda fekalnih vod urejamo trenutno s specializirano projektno organizacijo iz razloga, ker še ni na razpolago kolektor in čistilna naprava, kamor je predvidena priključitev,

— pripravlja se oddaja del za izvedbo fekalne kanalizacije na platoju, ki povezuje posamezne objekte.

Z nekaj težavami pripravljamo pričetek montažnih del za žagalnico, ki bi morala že pričeti, pa so nastali problemi pri inozemskem dobavitelju opreme, ki je dolžna izvršiti montažo. Računamo, da zaradi nekaterih ostalih nedokončanih del pri žagalnici, ne bo zastojev. Prav tako urejamo pričetek montaže za TSP predvsem za linijo DIMTER, da ne bi bilo kasnejših problemov.

V naslednjih dneh bodo vsi izvajalci, ki še niso, odprli gradbišča. To tudi pomeni, da začenja izvajanje del s polnim tekom. Zaenkrat še ni razlogov, da ne bi zaključili vseh investicijskih in montažnih del za žagalnico in TSP. MELES, za katerega pa bo oprema, ki jo izdeluje Rudnik Mežica, pripravljena za montažo šele

konec leta, pa bo rok za pričetek obratovanja določen naknadno, ko bomo lahko določili pričetek montažnih del.

Poleg oddaje del trenutno posvečamo veliko pozornosti in časa sprembam tehnične dokumentacije. Urejena tehnična dokumentacija je pogoj za nemoteno delo izvajalcem. Enako pozornost posvečamo tudi usklajevanju del med posameznimi izvajalci. Dela izvajajo:

— KOGRAD Dravograd: objekt žagalnice in skladišče gotovih izdelkov,

— GRADIS enota RAVNE objekta: sortirnico, TSP, bazen požarne vode energetskega objekta z zunanjo ureditvijo ter komandni objekt MELES,

— LESNA TOZD Gradnje objekte: plato med objekti z odvodnjavanjem, plato za MELES s temelji in celotno kanalizacijo ter fekalno kanalizacijo na platoju,

— KLIMA Celje vsa strojna inštalacijska dela in opremo energetskega objekta,

— ELEKTRA Maribor vsa elektroinštalacijska dela in opremo energetskega objekta,

— DES ELEKTRO Slovenj Gradec vse trafo postaje z visokonapetostnim razvodom, meritvami in kompenzacijskimi napravami.

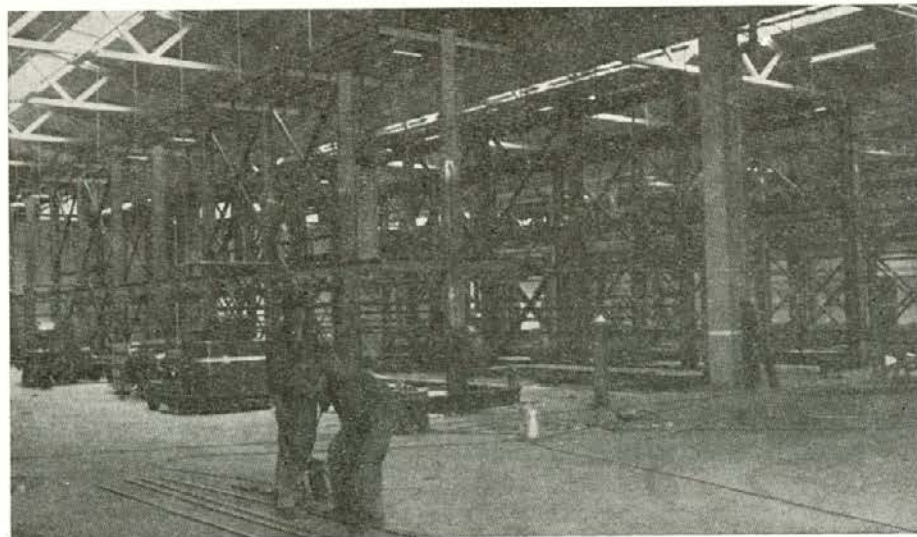
Poleg naštetih izvajalcev del pa je še cela vrsta dobaviteljev opreme, projektna organizacije ter posamezni strokovnjaki, ki so vključeni v nalogo, dokončati investicijo v roku, ki nas zavezuje.

TEHNOLOŠKI DEL

V tehnološkem delu so opisane določene tehnološke in druge spremembe, ki smo jih morali izvršiti deloma zaradi omejitve finančnih sredstev za izgradnjo, deloma zaradi vseh ostalih vzrokov (stališče banke, SDK, integracija, ukinitve določenih programov).

MELES

Za mehanizirano lesno skladišče se bo realizirala lupilna, krojlilna in sortirna linija po tako imenovani varianti »A«, ki obsega še vedno vse tiste funkcionalne naprave, ki omogočajo nemoten tehnološki postopek lupljenja, krojenja in sortiranja hlovdovine. Ob MELESU bo zgrajena minimalna, a vsa nujna infra-

Notranja oprema skladišča gotovih izdelkov

struktura. Energetsko bo MELES zaključena celota in neodvisna od prejšnje energetske baze.

Predvideno bo na MELES zaposlenih sedem ljudi.

ŽAGALNICA

Izgradnja žagalnice je že v realizaciji in praktično ne bo okrnjena. Vsa strojna in ostala oprema bo instalirana v obsegu po izvedbenih projektih. Enako velja tudi za sortirnico, ki bo tehnološko neokrnjena. Žagalnica s sortirnico bo priključena na lastno TP in na energetski provizorij, od koder se bo oskrbovala s potrebno toplotno energijo in komprimiranim zrakom. Po glavnem tehnološkem projektu naj bi bilo na celotnem obratu žage zaposlenih 32 ljudi z vsemi proizvodnimi in režijskimi delavci vred s tem, da bi vso predvideno hlodovino razžagali v eni izmeni. Zaradi izredno zahtevne in nove tehnologije pa bomo v začetni fazi na žagi zaposlovali 51 ljudi, ker predvidevamo, da bo žaga v prvi fazi celotno količino razrezala v dveh izmenah. S privajanjem in osvajanjem nove tehnologije pa bomo postopoma prešli na enozmenskostno delo.

Vse ostale instalacije (hidrantna mreža, vodovodne instalacije, električna instalacija za moč, luči, telefoni in ostalo) bodo izvedene po projektih in bodo zagotavljale potrebno varnost pri proizvodnji. Vsi spremeljajoči objekti (sanitarije, garderobe, brusilnica, pisarne) bodo izvedeni po izvedbenih projektih.

TSP

Celotna tehnologija za izdelavo oken je postavljena v dokončno finalizirano halo v skupni dolžini 108 m, kar je 60 m manj, kot je predvideval osnovni projekt BLI iz Ljubljane. Tehnološki postopek je tudi v tej novi hali neokrnjen in zajema celoten postroj krojenja, spajanja in lepljenja lesa, ki je ključen za celotno proizvodnjo, nadalje linije za obdelavo elementov, sestavo okvirjev in obdelavo ter brušenje teh okvirjev, kar je deloma postavljeno v nekoliko spremenjenem tehnološkem zaporedju, a povsem funkcionalno tudi za primer dograditve hale do projektirane dolžine. Varianta zajema tudi celoten tehnološki postopek lakiranja vseh lesenih okvirjev in letev z lazurnimi laki-premazi. Lakirnica ima vse potrebne prostore in napra-

ve za varno in tehnološko urejeno delo.

V sedanjih hali bo zajeta tudi montaža vseh oken, sicer v nekoliko manj mehanizirani obliki, ampak še vedno z vsemi potrebnimi napravami in opremo za varno delo.

Celoten tehnološki postopek je urejen tako, da je na razpolago vsaj minimalno število depojev za medfazne zaloge ter vse potrebne transportne poti v sami hali tako, da ni križanj oziroma motenja v tehnološkem postopku. Hala bo finalizirana v celoti po obstoječi tehnični dokumentaciji, potrebne so le delne spremembe, ki jih narekuje lakirnica in njeni pomožni prostori. Vse instalacije od ogrevanja, odsesovanja kot tudi notranja hidrantna mreža, vodovodna instalacija, električna instalacija za moč, luči, telefoni, požarna zaščita z javljalci požara, dimne kuple, bodo izvedene po projektih in bodo zagotavljale potrebno varnost pri proizvodnji. Pri lakirnici je predvideno dnevno skladišče laka, ki bo izvedeno po vseh predpisih.

Obstoječa brusilnica rezilnega orodja ima del prostora v tej varianti namenjenega za skladiščenje brusnega papirja in PVC lepila za lepljenje okvirjev.

V hali TSP so predvidene in bodo urejene sanitarije, garderobe ter obratne pisarne. Predvideli smo eno polje 6×15 m za ureditev jedilnice z razdeljevalnico hrane za celoten kompleks. Ta prostor smo vzeli na račun temperirnice, ki bo poslej nameščena v obstoječih skladiščih (sedanja montaža), del prostora 6×13 m pa je v hali namenjen za zalogo palet lesa pred krojenjem.

Pri spremembi osnovnega tehnološkega projekta smo izhajali iz sledečih opredelitev:

1. Na novi lokaciji se ukine proizvodnjo klasičnih oken.

2. Novo planiran proizvodni program je:

- 70.000 kom. izolir oken,
- 60.000 km. intro oken,
- 5.000 kom. fiksnih elementov,
- ca. 7.000 m³ lepljenih profilov,
- 200.000 tkm. PVC rolet.

3. Potrebe po suhem žaganem lesu bomo krili s sušilnicama v Podvelki, manjkajoče količine pa iz TOZD Žaga Otiški vrh, ker se v prvi fazi sušilnice ne bodo gradile.

4. Lakirnica se iz Podvelke prestavi na novo lokacijo.

5. V obratu Podvelka se bodo v prvi fazi sestavljali okviri za INTRO program iz že zlepljenih profilov.

6. V Podvelki ostane v končni fazi samo izdelava izolacijskega stekla, pripravi pa se program za izdelavo plastičnega okna, kot nadomestilo za sedanjo proizvodnjo lesenih izdelkov.

Iz zgoraj navedenih dejstev je razvidno, da bo celotna proizvodnja na LPK tako medsebojno povezana, da je nujno treba organizirati LPK kot en TOZD, saj bi v obratnem primeru naleteli na tako velike organizacijske in tehnične probleme, da bi investicijo bilo nemogoče izpeljati do konca.

Iz tehnološkega dela elaborata je razvidno, da bo strojni oddelek obratoval v eni izmeni, lakirnica in montaža ter Dimterjeva linija za dolžinsko, širinsko in debelinsko spajanje lesa pa v dveh izmenah.

V sklopu priprave proizvodnje za normalno obratovanje bomo izvedli sledeče:

1. postavili celotno tehnologijo v zmanjšano halo, tako da bo proizvodni proces potekal tekoče s čim manjšimi zastoji,

2. prestavili in preuredili lakirno linijo iz Podvelke na novo lokacijo,

3. montažni oddelek bomo v okviru razpoložljivih sredstev uredili tako, da bo delo varno in efikasno,

4. z ZOP iz Ljubljane bomo pripravili makro, mezo in mikro organizacijsko strukturo LPK (sistem vodenja proizvodnje, operativna in tehnološka priprava dela idr.),

5. določili in nabavili bomo vsa orodja, potrebna za nemoteno dvozmenskostno delo,

6. organizirali bomo centralno vzdrževanje na LPK,

7. za vse izdelke bomo izdelali nove normative časa in kalkulacije,

8. organizirali bomo službo kontrole kvalitete,

9. izdelali bomo vso potrebno tehnično dokumentacijo za nove izdelke,

10. del domače opreme za montažo in notranji transport bomo izdelali sami.

V novi proizvodni hali za izdelavo oken bo skupno z vsemi proizvodnimi in režijskimi delavci zaposleno ca. 185 ljudi.

SPREMEMBA ORGANIZIRANOSTI

1. Integracijska gibanja pred graditvijo LPK

Za uspešno zgraditev in poslovanje lesno predelovalnega kompleksa v Radljah bi morali realizirati čim več pozitivnih elementov, med katerimi

je sprememba organiziranosti eden bistvenih. Vsi trije lesarski TOZD radeljskega območja: žaga Vuhred, TO Podvelka in TSP Radlje — naj bi se združili v eno temeljno organizacijo.

Zamisel in potreba po taki organiziranosti, ki bi izključila vrsto objektivnih in subjektivnih negativnosti v poslovanju, sta prisotni že več let. V letu 1976 in 1977 so bili zaskrbljujoči rezultati poslovanja v TOZD TO Podvelka in TSP Radlje. Analize so odkrile vrsto vzrokov, ki so prikazani v sanacijskih programih. Večino vzrokov bi najlažje odpravili z dvema posegoma:

- s proizvodnjo nove tovarne stavbnega pohištva na novi lokaciji,
- z združitvijo tistih TOZD, ki so v veliki medsebojni proizvodni odvisnosti.

Takrat investicijski program LPK še ni bil tako dodelan, da bi že lahko natančneje opredelili organizacijske spremembe. V mislih so bile razne oblike kot:

- združitev celotne dejavnosti (vključno gozdarske) na novem kompleksu,
- združitev žagarske in gozdarske dejavnosti,
- združitev TO Podvelka in TSP Radlje,
- združitev TO Podvelka, TSP Radlje in žage Vuhred.

O teh, pa morda še o drugih oblikah, so tekle razne uradne in neuradne razprave, konkreten predlog, o katerem naj bi razpravljali in odločali ustrezni samoupravni organi, pa takrat ni bil izdelan. Najbrž tisti čas za končno pripravo predloga še ni bil primeren.

Po izdelavi sanacijskih programov za TSP Radlje in TO Podvelka v letu 1978 (zaradi negativnih rezultatov poslovanja v letu 1977 v obeh TOZD) je prišlo do tesnejše proizvodne povezave med tema dvema TOZD. Potreba po večjih količinah oken, predvsem IZOLIR programa, je našla skupni interes v izgradnji skladišča oken na novi lokaciji bodočega LPK in zgraditev začasnih proizvodnih prostorov za proizvodnjo IZOLIR programa. Ta akcija je bila nujna za čim hitrejšo saniranje takratnih negativnih rezultatov, istočasno pa je bilo povečanje količin oken podlaga za lažji plasman bodočih večjih količin oken, proizvedenih v novi tovarni stavbnega pohištva v okviru LPK Radlje.

Nova, začasna kooperacijska proizvodnja (ki teče še sedaj), je bila organizirana tako, da je bil na zemljišču LPK postavljen improviziran proizvodni objekt, TO Podvelka je dobavljala leseni del okna in izolirne šipe, TSP Radlje pa je s svojimi delavci opravila montažo oken. Celoten postopek priprave te proizvodnje je bil izpeljan sorazmeroma hitro. Normalna količina proizvodnje je bila tudi dosežena v zelo kratkem času, vendar pa je problem v tem, da Podvelka ne more izdelati tako velikih količin polizdelkov, da bi že sedaj izdelali take količine oken, kot jih tržišče potrebuje. Improvizirani proizvodni prostori tudi ne zagotavljajo ustreznih delovnih pogojev.

Proizvodno sodelovanje v opisani obliki je terjalo veliko vsklajevanja med obema TOZD, kljub temu pa so bile nesinhronizacije pogosto prisotne. Te in drugačne težave bi najlažje odpravili tako, da bi združili vodenje proizvodnje, za kar pa bi bila potrebna združitev obeh TOZD v en sam TOZD. Razprave s to vsebino so bile nekajkrat prisotne, vendar se je z realizacijo odlagalo, ker se je naglo približeval čas pričetka gradnje celotnega LPK Radlje.

2. Integracijska gibanja ob izgradnji LPK

Ko so se dela na investicijskem programu v letu 1979 približevala zaključku, je bilo sklenjeno, da je treba istočasno s pričetkom graditve TSP v LPK, izvesti potrebne spremembe samoupravne organiziranosti.

To pomeni, da je bilo treba ugotoviti, kakšna samoupravna organiziranost je za bodoči LPK ekonomsko najugodnejša in jo potem po ustreznem postopku tudi izpeljati. Treba je bilo izdelati program ekonomske upravičenosti združitve. Na skupni seji predstavnikov družbenopolitičnih organizacij TOZD investitorjev LPK Radlje, direktorjev TOZD investitorjev, generalnega direktorja LESNE, predsednika poslovnega odbora za izgradnjo LPK, vodje pravnega sektorja LESNE in investicijske skupine za izgradnjo LPK, dne 16. 10. 1979, je bil sprejet sklep, da mora strokovna skupina v sestavi:

Baškovič Marijan, ing., Areh Pavlina, dipl. ing., Vergles Cvetka, dipl. oec., Štraser Oto, dipl. iur. pripraviti elaborat za združitev TOZD TO Podvelka in TSP Radlje. Elaborat bi moral v varianti zajeti tudi vključitev žage Vuhred in naj bi bil pripravljen

do 15. 11. 1979. Podlaga za elaborat bi moral biti dokončno izdelan investicijski program, ker bi moral upoštevati ekonomske učinke LPK, oz. TSP v okviru LPK. Investicijski program takrat še ni bil dokončan, zato se je izdelava integracijskega elaborata prenesla v pomlad leta 1980.

V maju 1980 je bil elaborat izdelan, komisija za integracijo pa ga je dne 23. 5. ocenila kot ustreznega za razpravo v vseh treh TOZD (TSP Radlje, TO Podvelka in žaga Vuhred). Komisija je menila, da bo na novi lokaciji doseženo najugodnejše poslovanje po varianti, da so združeni vsi trije TOZD v en TOZD. Sprejeto je bilo stališče, da naj se izvede referendum v vseh treh TOZD istočasno, vendar naj velja za žago Vuhred združitev z ostalima TOZD od dneva, ko bo žaga pričela obratovati na novi lokaciji.

Gradivo je bilo pripravljeno tako, da je bil v I. poglavju v skrajšani obliki podan celoten program, v II. in III. poglavju pa so bile zajete tudi vse podrobnosti. Skrajšana oblika programa je bila posredovana v razpravo vsem delavcem vseh treh TOZD, tako da je bila obveščenost dovolj neposredna in s tem dana možnost temeljite priprave na razpravo v organih upravljanja.

V elaboratu so bili kot smoter združitve postavljeni sledeči cilji:

- da iz gozdnih sortimentov pridobimo več lesa in boljše kakovosti kot doslej,
- da celotno količino, za našo proizvodnjo uporabnega lesa, predelamo v lesno predelovalnem kompleksu Radlje,
- da maksimalno izkoristimo vse razpoložljive proizvodne kapacitete in s tem dosežemo najvišji možen obseg proizvodnje,
- da dosežemo maksimalno fizično in ekonomsko produktivnost,
- da dosežemo maksimalno socialno varnost zaposlenih,
- da maksimalno izkoristimo strokovno znanje in sposobnosti zaposlenih,
- da proizvodne stroške zredciramo na minimum,
- da izpeljemo najracionalnejšo organizacijo dela,
- da ustvarimo najboljše pogoje za prilagajanje zahtevam tržišča,
- da izboljšamo poslovnost do maksimuma,
- da ustvarimo najboljše pogoje za vsklajen nadaljni razvoj lesne predelave na radeljskem področju in v LESNI,

— da zmanjšamo odvisnost od uvoza in ustvarimo možnost izvoza.

Realizacija vseh postavljenih ciljev je možna samo v skupnem TOZD, vsaka druga oblika organiziranosti ali poslovnega in dohodkovnega povezovanja med TOZD daje skromnejše rezultate.

Elaborat ekonomske upravičenosti združitve je bil obravnavan, še predno je bil dan v javno obravnavo, v družbeno političnih in drugih organih občine Radlje. Bile so dane ocene, da so za doseg skupnih ciljev uporabne tudi drugačne oblike organiziranosti, kot so predlagane, vendar je za možnost nadaljevanja gradnje LPK, oziroma TSP v okviru LPK, in za uresničitev najboljših poslovnih rezultatov sedaj najugodnejša oblika — združitev vseh treh TOZD v enega.

Referendum o združitvi je bil razpisan za 30. 6. 1980. V obdobju od dneva, ko so vsi delavci prejeli program in predlog za združitev, pa do dneva odločanja na referendumu (več kot mesec dni), so potekale intenzivne razprave v vseh treh TOZD.

Delo v novih pogojih na novi lokaciji in predlagana spremenjena oblika organiziranosti pomenita temeljito spremembo sedanjega načina dela, kar v začetku niso dojeli vsi delavci omenjenih TOZD, zato so razprave potekale tako, da je imel vsak delavec možnost, da je pri podobni vsebini razprave lahko sodeloval večkrat. Delavci žage Vuhred in TO Podvelka so menili, da je bil elaborat v nekaterih točkah premalo precizen, zato je bila elaboratu dodana dopolnitev. Tako dopolnjen elaborat je bil dan v končno razpravo in bil v vseh treh TOZD sprejet.

Vodje razprav so v vseh treh TOZD posebej naglašali in podrobno obrazložili dvoje:

— da je cilje elaborata možno doseči samo z enotnim vodenjem v združenem TOZD,

— da je nadaljevanje graditve LPK možno samo v primeru uspeha referenduma.

Vlaganja v LPK so za LESNO in občino Radlje dokaj velika, celotni prihodek in dohodek prav tako, zato je še kako pomembno, da je celotna lesarska dejavnost v občini tako organizirana, da bo omogočila nadaljevanje graditve LPK in da bo po aktiviranju investicija dajala kar najboljše poslovne rezultate. To je bil motiv, da so se zelo aktivno vključevali v razprave po posameznih TOZD tudi vsi najvišji predstavniki druž-

beno političnih skupnosti občine Radlje. Tudi oni so poudarjali, da gre pri tem združevanju za zelo velik skupni interes in da vsak sedanjí TOZD z združitvijo ničesar ne izgubi, mnogo pa pridobi, oziroma veliko izgubi, če do združitve ne pride.

Kljub taki pomembnosti združitve in kljub tako široki politični akciji, je bilo glasovanje na referendumu negativno. Pozitivno je bilo v TSP Radlje in v TO Podvelka, v žagi Vuhred pa negativno. S tem je bil seveda celoten referendum negativen in dodatne težave za nadaljevanje gradnje LPK so bile takoj prisotne.

V kolikor bi bili dosledni pri pripravah in delih za nadaljevanje zgraditve LPK, bi celotno aktivnost morali po neuspelem referendumu takoj ustaviti. Poleg marsičesa se je zgodilo to, da ni bilo možno prenašati osnovnih sredstev iz TO Podvelke na novo lokacijo, da ni bilo možno podpisati pogodb z izvajalci del (ki so garantirali fiksne cene, če pride do podpisa v začetku julija), zaradi nezgrajene infrastrukture ne bi mogla priti s proizvodnjo nova žaga na LPK; skratka, niso bili več dani pogoji, da bi za še zagotovljena finančna sredstva lahko zgradili LPK do 1. 1. 1981. Ožja investicijska skupina, ki bi lahko načrtano investicijo izpeljala samo pod pogoji, ki bi bili dani z uspehim referendumom, je bila onemogočena.

Kako naprej? Če gradnjo ustavimo, bo povzročena nepopravljiva gospodarska in politična škoda za LESNO in občino Radlje. Tehtane so bile razne možnosti, vendar popolnoma uporabne ni bilo nobene. Izbrana je bila zasilna, ki pa tudi ne zagotavlja investicijski skupini, da lahko investicijo izpelje, vendar je bila na podlagi razprav v družbeno političnih organih občine Radlje in radeljskih TOZD, le sprejeta kot najboljša.

Ta možnost je: združitev TOZD TSP Radlje in TOZD TO Podvelka po najkrajšem možnem postopku, v žagi Vuhred pa obnovitev referenduma po preteku 6 mesecev od sedanjega neuspeha.

Pod tem pogojem je ožja investicijska skupina nadaljevala delo in aktivnosti nadaljevanja graditve niso bile bistveno okrnjene. Kljub nadaljevanju del pa zagotovila, da se bo investicija dokončala, še ni in ga ne bo tako dolgo, dokler ne pride do združitve TSP Radlje in TO Podvelke.

Za združitev teh dveh TOZD pa ima interes tudi žaga Vuhred. Zakaj?

Če ne pride do združitve TSP in TO, gradnja ne more dalje, zaradi nedograjene skupne infrastrukture pa žaga na LPK ne more pričeti obratovati. Obratovanje žage je sicer možno, vendar je za parcialno usposobitev infrastrukture potrebnih več kot 20.000.000 ND.

Tega denarja žaga Vuhred ne more zagotoviti iz svojih in najbrž tudi ne iz zunanjih virov, istočasno pa to seveda podira ekonomske rezultate nove žage.

Ustavitev gradnje, četudi samo začasna, bi imela takojšnje in dolgoročne težke posledice. Vprašanje je, kdaj bi lahko nadaljevali in če bi sploh lahko nadaljevali. Kredite bi bilo treba vračati. Kdo jih bo vračal? TSP Radlje in žaga Vuhred. Breme sama ne zmoreta, ne zmora ga tudi dogovorjena solidarnost LESNE. Pomeni, združitev je nujnost, zato je akcija v to smer stekla takoj po neuspelem referendumu.

V vseh treh kolektivih so takoj stekle razprave kako naprej in sprejeta so bila stališča, da naj združitev, ob nespremenjenih ciljih, zajetih v elaboratu ekonomske upravičenosti združitve, poteka tako, da se čim hitreje združita TSP in TO, žaga Vuhred pa po šestih mesecih, oz. po preselitvi na novo lokacijo. Na teh razpravah je bilo povedanega zelo veliko in razčističevale so se zadeve, ki sicer nikdar ne bi bile razčističene.

Na teh razpravah (predvsem v Vuhredu) nismo mogli ugotoviti takih vzrokov, ki bi bili objektivna podlaga za negiranje predloga združitve in s tem za neuspeh odločanja na referendumu. Bilo pa je mogoče dovolj jasno razbrati, da se vsak kolektiv le preveč zapira vase in da hoče v novem TOZD obdržati sedanje pozicije (to velja za žago Vuhred). Opaziti je bilo tudi mišljenja, da je zgraditev LPK predvsem stvar LESNE in da tudi bodoči rezultati niso bistvo združevanja, pač pa je bistvo nadaljevanje graditve LPK.

Veliko je še bilo izraženih pomembnih in manj pomembnih zadev, posebej še v Vuhredu. Iz celotnih razprav lahko povzamemo, da je bilo kljub tako široki informiranosti, delavcem bistvo sedanjih in bodočih problemov, ki bi jih odpravili z združitvijo, še vedno nejasno, oz. premalo jasno ali pa so si ga razlagali po svoje.

Razprave po referendumu so pripomogle, da je več delavcev le spoznala vso težo problemov, vendar tega še niso dojeli vsi.

Akcija za združitev sedaj poteka tako, da so se na zborih v TSP Radlje in TO Podvelka že opredelili za združitev teh dveh TOZD v enega s tem, da se žaga Vuhred pridruži po njihovem referendumu, oz. po preselevitvi. Referendumi v TSP in TO naj bi bili sredi septembra. V žagi Vuhred poteka intenzivna politična akcija, predvsem zato, da bi še pred TSP in TO referendumom ustvarili v žagi tako mišljenje in dobili načelno potrditev, da bo bodoče glasovanje pozitivno. To pa lahko dosežemo le na ta način, da bodo vsi delavci vseh treh TOZD, predvsem pa žage Vuhred, še natančneje informirani o vseh zadevah, ki jih sedaj predlagamo zato, da pozneje ne bo težav oz., da bodo v bodočnosti doseženi najboljši možni poslovni rezultati. Za izpeljavo akcije v tej smeri je odgovornih veliko: od pripravljalcev predloga in občinskih funkcionarjev do direktorjev TOZD in družbeno političnih organizacij v TOZD. Pripravljanci predloga in občinski ter medobčinski funkcionarji so svojo nalogo v glavnem že opravi-

li, saj so z direktorji TOZD in funkcionarji ter člani družbeno političnih organizacij celotno problematiko razčistili do vseh podrobnosti. Glavna odgovornost za končni uspeh leži torej na ramenih direktorjev TOZD in funkcionarjih družbenopolitičnih organizacij ter organov upravljanja v TOZD.

Osnovni pogoj za uspešno izpeljavo investicijskega programa je v enotnem vodenju investicije ter v združitvi TOZD (TSP Radlje, TO Podvelka in Žaga Vuhred), ker bo skupno poslovanje znatno racionalnejše. Enotno vodenje investicije pa je tudi pogoj za racionalno naložbo v infrastrukturo.

Predlagani program (aneks 2) je bil v široki razpravi v Lesni in izven ter bil v celoti podprt. Pozitivno je bil ocenjen na regionalni Gospodarski zbornici in na Ljubljanski banki Ljubljana, ki ga je v oddelku tehnične obdelave investicij analizirala.

Na osnovi pozitivne ocene smo pridobili vsa potrebna sredstva, tako da smo lahko sklenili z izvajalci del

ter dobavitelji opreme vse pogodbe za nadaljno izgradnjo, ki trenutno poteka po predvidenem rokovniku. Žal pa še vedno ni zagotovljen osnovni pogoj — to je integracija TOZD —, ki bi zagotavljal tudi uspešno bodoče poslovanje.

V prvih dneh septembra bo ponovljen referendum na TOZD TSP Radlje in TO Podvelka, na Žagi Vuhred pa v mesecu decembru. Upamo, da se bodo delavci zavedali resnosti situacije in se pozitivno odločili za združitev, saj bo v nasprotnem primeru celotna investicija organizacijsko nepovezana ter nerentabilna.

IVAN KONEČNIK oec.
vodja investicijske skupine

JANEZ KOMLJANEC ing. stroj.,
član investicijske skupine

JANKO STANONIK dipl. ing. les
član investicijske skupine

CVETKA VERGLEZ dipl. oec.

MARJAN BAŠKOVIČ ing. les

Samoupravni splošni akti

Kljub vročim počitniškim dnevom delo na področju sprejemanja samoupravnih splošnih aktov v LESNI ni zamrlo. Do 20. 8. 1980 bi morale temeljne organizacije v sestavi DO Lesna na referendumu sprejeti smernice za pripravo plana delovne organizacije LESNA Slovenj Gradec za obdobje 1981–1985 in smernice za pripravo plana TOZD za obdobje 1981–1985, vendar so poročila o izvedbi referenduma poslali le naslednji, vsekakor najbolj prizadevni TOZD:

— Žaga Mislinja, ki je poleg smernic na referendumu sprejela še samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD Žaga Mislinja,

— TOK — gozdarstva Radlje ob Dravi,

— Gradnje Slovenj Gradec,

— Gozdarstvo Mislinja,

— Žaga Otiški vrh,

— Tovarna ivernih plošč Otiški vrh,

— Tovarna pohištva Pameče, ki je poleg smernic na referendumu sprejela še samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitev sredstev za OD,

— Žaga Vuhred, ki je poleg smernic na referendumu sprejela še samoupravni sporazum o dodeljevanju stanovanj in posojil za nakup stanovanj in stanovanjsko izgradnjo,

— Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena, ki je na referendumu sprejela še samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v delovno skupnost za opravljanje del skupnega pomena Lesne Slovenj Gradec in Statut o spremembah in dopolnitvah statuta delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena.

Upamo, da nam bodo tudi ostale temeljne organizacije čimprej dostavile poročila o zidu referenduma, da bomo v naslednji številki VIHARNIKA lahko pisali tudi o njih.

Ljuba Žgavec

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD (julij 1980)

Priimek in ime — Datum nastopa dela — profil pokl. po dej. izobrazbi — Profil pokl. po del. mestu — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM
Pečovnik Franc, 1. 7. 1980, KV-sekač, KV-sekač, Rudnik Mežica

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Nabernik Franc, 7. 7. 1980, VS-gozd. inž., VS-gozd. inž., iz JLA

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC
Rošar Danica, 1. 7. 1980, SS-ekonom. tehnik, SS-pripravnica, prva zaposlitev

TOK GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Palko Anton, 1. 7. 1980, NK-delavec, NK-gozd. goj. del, prva zaposlitev,
Napotnik Ivan, 2. 7. 1980, NK-delavec, NK-gozd. goj. del, Gorenje Muta

TOZD ŽAGA MISLINJA
Hudovernik Bernard, 14. 7. 1980, PK-delavec, PK-delavec, Rek Velenje,

Jeseničnik Jože, 16. 7. 1980, KV-delavec, PK-delavec, Rek Velenje

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Strmšek Franc, 10. 7. 1980, PK-delavec, PK-delavec, Rudnik Mežica

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Medved Anica, 1. 7. 1980, PK-delavka, PK-pom. pri stroju,
Stumberger Peter, 1. 7. 1980, KV-avtomehanik, VK-stroj. vzdrž. TIP,
Lahovnik Janez, 7. 7. 1980, KV-mizar, KV-stroj. vodja, iz JLA,
Klančnik Maks, 24. 7. 1980, SS-les. tehnik, SS-delovodja, iz JLA,
Krenker Branko, 28. 7. 1980, PK-delavec, PK-pom. pri stroju, iz JLA

TOZD TOVARNA POHIŠTVA RADLJE
Mihelič Štefka, 21. 7. 1980, NK-delavka, PK-delavka, KZ Podvelka

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTISKI VRH
Kašnik Rajko, 1. 7. 1980, KV-delavec, KV-delavec, prva zaposlitev,
Pavlič Marjan, 15. 7. 1980, PK-delavec, PK-delavec, Gorenje Muta,
Korat Amalija, 15. 7. 1980, SS-ekonom. tehnik, SS-delavec, Gorenje Velenje,
Jamnikar Franc, 19. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavka, SZZ Velenje

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
 Soldo Slobodan, 14. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec,
 Dumančič Branko, 21. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec,
 Topič Ljubo, 26. 6. 1980, NK-delavec, PK-delavec
 Topič Zarko, 29. 3. 1980, NK-delavec, PK-delavec

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC
 Klemen Miran, 11. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec, iz JLA,
 Meklič Sefkija, 15. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec iz JLA

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA
 POMENA SLOVENJ GRADEC
 Gros Silvo, 1. 7. 1980, SS-ekonom. tehnik, SS-pripravniki, iz JLA,
 Kovačič Vojko, 1. 7. 1980, SS-radiomehanik, SS-vodja radijskih zvez,
 Gorenje Velenje

(ODŠLI IZ TOZD (julij 1980))

Priimek in ime — Datum prenehanja dela — Profil pokl. po dej.
 izob. — Profil poklica po del. mestu — Organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
 Vovk Egidij, 1. 7. 1980, PK-česar, PK-česar, upokojitev
 TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
 Ajtnik Feliks, 31. 7. 1980, KV-gozd. del., KV-gozd. del. TOK Radlje
 TOK GOZDARSTVO RAVNE NA KOROŠKEM
 Mikeln Janko, 10. 7. 1980, VS-gozd. inž., VS-pripravniki, iz JLA,
 Večko Marija, 15. 7. 1980, NK-delavka, NK-delavka, starostna upok.

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
 Kotnik Ivan, 23. 6. 1980, NK-delavec, PK-sortirni žleb, prekinitve
 dela po sklepu disciplinske komisije

TOZD ŽAGA MUŠENIK
 Kramar Antonija, 1. 7. 1980, PK-delavka, PK-delavka, redna upok.
 TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
 Pečovnik Pavel, 10. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, v JLA,
 Stevanovič Milan, 10. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, v JLA,
 Valente Dušan, 10. 7. 1980, KV-delavec, KV-delavec, v JLA,
 Polenik Jože, 11. 7. 1980, NK-delavec, SPK-delavec, v Železarno Ravne

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
 Omerovič Meta, 9. 7. 1980, PK-delavec, PK-pom. pri str., v JLA,
 Medved Zoran, 10. 7. 1980, KV-elektrikar, VK-elektr. vzdr., v JLA,
 Vaupot Milan, 1. 7. 1980, PK-delavec, PK-pom. pri str. —
 Vinarnik Vinko, 7. 7. 1980, KV-mizar, KV-krpanje in pop. elementov,
 upokojitev,
 Lipuš Ivan, 11. 7. 1980, SS-lesni tehnik, SS-pl. proiz., v JLA,
 Dobrošeri Nexhet, 12. 7. 1980, SS-gimn. mat., SS-športni ref. —
 Skorjanc Vladimir, 23. 7. 1980, SS-les. teh. SS-kontrola kv. izd., v
 JLA

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA
 Grubelič Slavica, 1. 7. 1980, KV-delavec, PK-delavec, —
 Burja Bojan, 11. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, —
 Mavc Vinko, 12. 7. 1980, KV-delavec, KV-delavec, v JLA

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ
 Kotnik Viktor, 31. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, izključen na os-
 novi sklepa disciplinske komisije

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
 Piplica Zdenko, 10. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, —

Brbot Branko, 16. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, —
 Kljajič Josip, 6. 7. 1980, NK-delavec, PK-delavec, v JLA

TOZD TRANSPORT IN SERVISI

Rošer Dominik, 12. 7. 1980, SS-stroj. tehnik, SS-vodja pr. dela, v JLA,
 Plevnik Vera, 21. 7. 1980, NK-čistilka, NK-čistilka,
 Ruprecht Maks, 31. 7. 1980, KV-voznik, KV-voznik, Blagovni promet,
 Založnik Silvo, 19. 7. 1980, KV-voznik, KV-voznik

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Vaukan Rudi, 14. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec, v JLA,
 Grnjak Bojan, 14. 7. 1980, SS-delavec, SS-delavec, v JLA,
 Oder Miran, 14. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec, v JLA,
 Došenovič Milanko, 14. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec, v JLA
 Dumančič Branko, 18. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec, —
 Balant Franc, 31. 7. 1980, NK-delavec, NK-delavec, upokojitev,
 Pungartnik Marija, 31. 5. 1980, NK-delavka, NK-delavka, neznano
 Bačič Samid, 27. 6. 1980, NK-delavka, NK-delavka

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Zvonar Stanko, 10. 7. 1980, SS-gimn. maturant, SS-programer, v JLA,
 Marin Ivan, 10. 7. 1980, VSS-varn. inž., VSS-pripravniki, v JLA,
 Hain Ladislav, 11. 7. 1980, VSS-varn. inž., VSS-pripravniki, v JLA

GIBANJE DELAVCEV V MESECU JULIJU 1980

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	43	4	47
Gozdarstvo Mislinja	58	4	62
Gozdarstvo Črna	140	12	152
TOK gozd. Slov. Gradec	36	2	38
Gozdarstvo Radlje	132	22	154
TOK gozd. Radlje	33	5	38
TOK gozd. Ravne	31	7	38
TOK gozd. Dravograd	15	3	18
Žaga Mislinja	47	7	54
Žaga Otiški vrh	54	10	64
Žaga Mušenik	41	6	47
Žaga Vuhred	69	10	79
Tovarna pohištva Prevalje	66	109	175
Tovarna pohištva Pameče	165	189	354
Tovarna stavbnega poh. Radlje	71	24	95
Tovarna oken Podvelka	91	96	187
Tovarna ivernih plošč Otiški vrh	203	25	228
Gradnje Slovenj Gradec	71	7	78
Transport in servisi Slov. Gradec	135	13	148
Centralno les. skladišče Otiški vrh	39	5	44
Nova oprema Slov. Gradec	175	137	312
Del. skupnost skup. služb Slov. Gradec	69	144	213
Turizem in gostinstvo Slov. Gradec	11	12+2v	23+2v
Blagovni promet	59	52	111
SKUPAJ	1854	905+2v	2759+2v

Darinka Urbanc

Gospodarjenje v TOZD gostinstvo in turizem v prvem polletju 1980

Leto 1980 predstavlja v gospodarjenju TOZD najtežje obdobje, ki je obeleženo z velikimi obremenitvami za najete kredite, inflacijo in politiko cen ter istočasnim padcem kupne moči doma in prek meja.

Temu primerni so tudi rezultati poslovanja, ki so še posebej v tem TOZD pogojeni z drugimi specifičnostmi, ki jih ostale turistične organizacije ne poznajo. Ves trud, da bi se rešili teh obremenilnih dejavnikov je bil zaman, zato je normalno vprašanje: Kako naprej?

I. OSNOVNI POKAZATELJI

1. Celotni prihodek

Osnovna značilnost je manjši padec v primerjavi s predvidevanjem. Nanj sta pretežno vplivala:

— zmanjšanje propagande za letno sezono in odstop od sklepanja pogodb, saj je TOZD vse do pokritja izgube za leto 1979, ki je bilo izvršeno šele v juliju stala pred tem, da zapre vrata Kop;

— izredno neugodne vremenske razmere v pomladanskih in prvih letnih mesecih.

Dolina Bistre

Celotni prihodek 1. I.—30. VI. 1980 v 000 din

Objekt	1979			1980			indeks
	% plan	% realizirano	din	% plan	% realizirano	din	
Partizanski dom	63,0	68,2	2835	43,5	38,8	2529	89,2
Grmovškov dom	49,0	51,5	1871	47,0	45,2	2301	123,0
Vlečnice Kope	82,6	77,3	2318	73,3	68,0	3151	136,0
Dolinske vlečnice	100,0	36,8	73	100,0	129,0	83	113,6
Skupno:			7097	54,0	51,4	8064	113,6

% pomeni delež celotnega plana

2. Število zaposlenih

	1979	1980
Partizanski dom	14,09	8,45
Grmovškov dom	10,70	10,88
Žičnice	3,50	4,10
Uprava TOZD	6,80	7,10
Skupno:	35,09	30,53

3. Celotni prihodek na zaposlenega

Objekt	(din) 1979	(din) 1980	indeks
Partizanski dom	33.536	49.755	148
Grmovškov dom	29.152	36.062	124
žičnice	683.142	788.780	115
skupno:	202.225	264.393	131

Opazen je porast realizacije na zaposlenega, vendar ne dosega planiranih vrednosti za leto 1980.

Občuten padec v kuhinjah, medtem ko se delavci v točilnicah približujejo planirani realizaciji na zaposlenega.

4. Število nočitev

Objekt	1979	1980	indeks
Partizanski dom	9004	4767	53,0
Grmovškov dom	3847	4444	115,0
Skupno:	12.851	9211	71,7

5. Doba bivanja

Objekt	1979 (din)	1980 (din)	indeks
Partizanski dom	5,36	5,28	98,5
Grmovškov dom	4,60	3,94	85,6
Skupno:	5,10	4,54	89,0

II. ANALIZA IZGUBE

1. Poslovni stroški

Gre za sledeče značilnosti:

— V prvem polletju presega redno vzdrževanje in investicijsk ovzdrževanje letno mesečno dinamiko. To je razumljivo, saj vlečnice in ceste prav v zimski sezoni trošijo največ sredstev.

Podobno je z gostinskimi obrati, ki se razen tega po zimski sezoni, ko je obarba največja, pripravijo in uredijo za letno sezono.

Tako je samo vzdrževanje cest odneslo 485.745 din.

— V zimski in najmočnejši sezoni smo zaradi sklenjenih pogodb za penzijske storitve obrdžali cene iz leta 1979. V tem času pa je prišlo do bistvenih — neplanskih povečanj gostinskih materialov ter do naslednjih odstopanj v primerjavi s planskim predvidevanjem:

Partizanski dom	+ 9 %
Grmovškov dom	+ 10 %

Vrednosti teh materialov predstavljajo na teh domovih:

Partizanski dom	42 %
Grmovškov dom	45 %

Zatorej vsako odstopanje pomeni večji pozitivni ali negativni učinek.

— Kot vsako leto so opazna tudi v tem polletju velika negativna odstopanja zaradi nepredvidenih podražitev:

- kurilnega olja,
- elektrike,
- komunalnih uslug,
- prevozov.

Prav Kope pa so veliko bolj vezane na te usluge kot npr. gostinski obrati v dolini.

— K tem vplivom so se letos pridružili še:

- dodatne tečajne razlike v znesku 70 000 din
- obresti za obratna sredstva (pozno pokrita izguba za 1. 1979) v znesku 260 000 din
- povečana amortizacija zaradi večje stopnje revalorizacije v znesku 350 000 din
- skupno:** 680 000 din

Kolektiv na vse to ni mogel vplivati!

— In kaj je storil kolektiv sam?

Stabilizacijsko se je obnašal pri:

- številu zaposlenih ob večji realizaciji na zaposlenega (indeks 80/79) 87 %
- polletni delež dnevnic znaša le 16 %
- kilometrina je znižana na 39 %
- masa osebnih dohodkov je dosežena samo z 39 %

Vse navedeno kaže sicer, da je bilo zopet precej činiteljev, ki pogojujejo izgubo in na katere sam kolektiv ni mogel vplivati. S tem pa ne želimo zanikati, da smo izkoristili vse notranje rezerve.

Tako kaže polletni obračun:

planirana izguba	5.285.000
dosežena izguba v I. polletju	3.837.000 din ali 72,5 %

NUJNI UKREPI

Lahko jih delimo v:

1. takojšnje:

- Potrebno je slediti sanacijskemu programu in v okviru tega: rešiti prenos cest in parkirišč na širšo družbeno skupnost (vključno odplačilo kreditov in stroškov vzdrževanja, komunalno dejavnost na Kopah (odvoz odpadkov, čiščenje okolice, vzdrževanje otroških ogrišč, počivališč itd.) istovetiti z dajatvami v dolini, izvršiti prenos vodovoda in kanalizacije na komunalno interesno skupnost, del stroškov za žičnice in smučišča pokriti iz sredstev SIS za telesno kulturo, saj predstavljajo prav tako rekreacijske naprave podobne onim v dolini, zgraditi dodatne skromne objekte za razširitev gostinskih uslug na Pungratu. Pri vsem tem pričakujemo poleg navedenih še pomoč SO Slovenj Gradec in Lesne Slovenj Gradec.
- storiti vse za boljše polnjenje kapacitet
- ob pomoči SO Slovenj Gradec in Lesne rešiti krovsko problematiko na Kopah,
- povečati delovno disciplino in organizacijo dela v TOZD ter kvaliteto vseh uslug,
- uvesti nov sistem vozovnic na žižnicah, da odpadejo »črne« voznje,
- nuditi ugodne paketne usluge,
- s prevoznimi podjetji urediti redne avtobusne linije na Kope,
- uvesti najstrožje varčevanje v vseh stroških, na katere lahko vpliva sam TOZD,
- dosledno spoštovati pravilnik o stimulatvni delitvi osebnih dohodkov v TOZD,

- dodatno zmanjšati poprečno število zaposlenih glede na sezonski značaj dela,
- prilagoditi odpiranje domov in delovni čas dejanskim potrebam,
- cene vseh uslug vskladiti z ekonomskimi cenami in s podobnimi uslugami v gorskih središčih SRS,
- priskrbeti ugodne kredite za premostitev najtežjega obdobja 1980/82.

2. dolgoročneje:

- poiskati vse možnosti za poslovno sodelovanje in povezanost z močnimi turističnimi organizacijami v SRS ali izven nje,
- sodelovati pri formiranju Poslovne skupnosti za turizem v severni Sloveniji,
- sodelovati pri formiranju enotne receptivne službe za severno Slovenijo,
- odpreti odobrene zazidalne cone za počitniške hišice delovnih organizacij ob Partizanskem domu,
- zgraditi vodovod s pomočjo komunalne interesne skupnosti in zgraditi karavaning na Pungartu, ki bi imel dodatnih 100 ležišč in bi dvignil celotni prihodek gostinstva in na žižnicah,
- zasledovati dolgoročni program razvoja Kop v okviru enotnega in celovitega razvoja Pohorja in s tem popestriti ponudbo in povečati zasedenost tudi v »mrtvih« mesecih; v izgradnjo vklopiti združeno delo v SRS in izven nje (sindikati!), s tako kvalitetno ponudbo prodreti na inozemski trg,
- skupno z občino Radlje in Lesno urediti dostop na Kope preko Ribnice na Pohorju in povezati celotno zapadno Pohorje v en sistem,
- z letališčem v Slovenjem Gradcu vzpostaviti zračni most Kope—morje.

Dušan DRETNIK, dipl. ing.

Varujmo gozdove pred požari

Taka in podobna svarila nas srečujejo na vseh obronkih gozdov, ob vseh poteh, povsod v naravi. Kljub vsej svoji številčnosti pa ta svarila še vedno niso dosegla svojega namena, saj jih je le malo ljudi sprejelo z zavestjo in jih zdaj tudi upošteva.

Kje so vzroki za neuspešno svarenje?

Prav gotovo v ljudeh samih! Že prevečkrat smo ugotovili, da je človek na najboljši poti, da uniči samega sebe. Vendar s tem mislimo navadno na hiter razvoj industrije, ki večkrat povzroča večjo škodo kot korist. Za svoje življenje se zbijamo, ko pride na tržišče ali v industrijo nova surovina. Takrat vsi s pretiranim optimizmom ali pesimizmom hvalimo ali grajamo novo snov, smo navdušeni nad novotarijo, ali pa s strahom čakamo prvih rezultatov, da bi po njih ugotovili, kaj so nam prinesli. Torej se vsi bojimo samo človeških iznajdb, pozabljamo pa na naravo, kljub temu, da je le-ta v veliki premoči v primerjavi s človekom.

Zakaj se nihče ne boji ali vsaj pokaže strahu, kako bomo živeli brez gozdov? Kdo nam bo čistil zrak in nam dajal še kako pomemben kisik? Kdo nas bo varoval vodnih ujm, plazov, viharjev in drugih naravnih nesreč, katerih hudih posledic nas mnogokrat rešijo prav gozdovi?

Če bi se zavedali teže življenja brez gozdov, bi prav gotovo ne metali cigaretnih ogorkov na spomladanskih sprehodih kar v suho travo ali listje! Tudi kurili ne bi v gozdu ali

njegovi neposredni bližini, ne da bi pri tem skrbno pazili na ogenj! Otrokom ne bi dajali vžigalic. Toda mnogi vse to počno in če pride do požara, se marsikdo izmed krivih sploh ne počuti krivega! In ko pride do požara, se mnogi »potolažijo« z besedami: »Je pa že kakšen otrok vrgel vžigalico v suho travo, pa se je prižgal!« In če je bilo res tako, zakaj se pa še ne vprašajo: »Kdo je kriv, da je otrok vrgel vžigalico v travo?« Sam, seveda SAM! Kaka pa naj nekaj let star otrok ve, da ena sama vžigalica zadostuje, da zgori ves gozd? In kako naj nado-buden prvošolček verjame staršem, ki so mu morda opisali nevarnosti požara, da bo res tako? Morda bi pa raje poskusil? En sam otrokov poskus pa lahko množici ljudi odvzame precejšen kos kruha!

Zato je in mora biti osnovna naloga vseh staršev in mladincev, da sami preprečujejo požare s prepričevanjem otrok, hkrati pa tudi s tem, da sami ne poskušajo s požiganjem.

Silna stihija, ki je pred leti zajela naše gozdove v gornjem delu Mežiške doline po požarih od Mežice do Črne, nam narekuje najširše zaščitne ukrepe za preprečevanje gozdnih požarov. V interesu nas vseh mora biti, da zaščitimo naše naravno bogastvo, da zaščitimo naše lepe gozdove in poskušamo ohraniti naravo tako, kakršna je bila.

Ob podatkih, da je v letih 1974/75 gorelo v požarih v zgornji Mežiški dolini 112 ha zasebnih gozdov in 61 ha gozdov, ki so v druž-

beni lasti, nas ne morejo uspavati zadnja leta, ko je bilo k sreči mirno. Ravno tako ne moremo ostati ravnodušni ob podatkih, da je bilo ob požarih leta 1975 1.239.000.000 S din materialne škode in leta 1974 še več 1.910.000.000 S din.

Da je bilo v preteklih letih na našem področju mirno, je k temu veliko doprinesla široko zasnovana akcija preventivne zaštite pred gozdnimi požari. Zato bi bilo potrebno, da se ta preventiva ohrani in po možnosti še izboljša!

Martina Podričnik

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija n. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Oto Pisman, Hedvika Janše, Nada Černič, Anton Čuješ, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5100 izvodov — Kličej in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1980

»ZGODE IN NEZGODE VANDRANJA« PO E6

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Tretji dan smo bili, brez zamudnikov, ob 7. uri zbrani pri »mizi« ob kaloričnem zajtrku, toda nadvse presenečeni: poleg Samota se je pri mizi pojavila Vlasta v romantičnem širokem krilu in čevljkah z visoko peto. Najavila sta, da ne moreta več z nami naprej in Vlado se je pridružil njuni odločitvi. Usip nas je prizadel, da smo ostali skoraj brez besed, le pikrost nam ni ušla: »Ubogi Samo, koliko garderobe je moral nositi v svojem velikem nahrbtniku za ljubezen in nečimernost!« Metod je celo svoje rezervne gojzjerje že na Trojanah poslal domov. Še posnetek pred Moravsko cerkvijo in Vegovim spomenikom in polovična ekipa, sedaj spet z nahrbtniki, je odšla v megleno jutro. Le za začetek smo bili še bolj okorni; Branko zadnji, zaradi še vedno bolečega kolena. Vzpon proti Miklavžu pa je zagrel ožilje in telo. Razpoloženje se je boljšalo, ko je sonce pregnalo jutranjo meglo in pred nami je bil čudovit sončen dan. V jutranji rosi se je vse bleščalo, kot bi odbijalo odsev zasneženih Kamniških planin, ki smo jih puščali za hrbtom. Kako lepa je Slovenija!, smo si bili enotni. Nobena avtocesta ne nudi takšnega razkošja enkratnih razgledov.

Na kontrolni točki pri Miklavžu smo si privoščili le kratko »rauh pauzo« z ostrim dodatkom iz Janezove in Kristlove čutarice ter klepet s skrbnikom Žigo.

Strm spust proti Savi je kar štirim povzročal velike težave. Le s Karlom sva smeje poskakovala navzdol. Pravijo namreč, da starejše ljudi daje hoja navzdol! Preden smo prestopili v Jevnici most čez Savo, smo imeli že dva poškodovanca na kolenih: Branka in Janca, ki si je imobiliziral koleno z mojo ruto kar prek kavbojke.

Kako z leti pridobiš vztrajnost, je vedno bolj dokazoval moj najbolj tihi Karel. Tudi navzgor proti Jančam je korakal vedno prvi, poleg Kristla. Metod pa je seveda čisto po vojaško držal vozo na sredi in vzdrževal vidno razdaljo med prvimi in zadnjimi. Ne mo-

rem mimo pripombe, da sta bila zadnji dan najmlajša tudi vedno na repu šesterice.

Prek Save se je pokrajina bistveno menjala, saj smo bili že na revni gorenjski strani. Redki hrastovi, kostanjevi in brezovi gozdovi so vedno bolj propuščali vse večjo opoldansko pripeko. Siromašen kmet je v pobočju škropil koruzo, njegov oče pa je užitekarsko posedal na zarah. Na naš pozdrav je odgovoril v nemščini in nikakor ni mogel razumeti, da smo vendar Slovenci. Ali so tod ljudje res vajeni, da pešajo po E6 samo tujci, ali pa je bil možakar prizadet še iz vojne?

Na Jančje 794 m planotast vrh, smo prišli spet okrog enajstih. Velik in skoraj prazen planinski dom je dal možnost klepetavi oskrbnici, da je bila ob našem prihodu še bolj glasna. Takoj nas je seznanila z dvema gostoma, ki sta bila tudi gozdarja. Sklep je bil na dlani: gozdarja, ljubljanska taksatorja, bosta zapeljala z avtom naše nahrbtnike do Trebeljevega, mi pa si za nadomestilo poleg obveznega čaja z dodatkom ostrega, lahko privoščimo en liter dolenske kapljice. Vse je šlo na brzino, saj smo morali hiteti, ker smo imeli napovedano srečanje z ljubljanskimi gozdarji na Trebeljevem od 13. do 14. ure. Čeprav nas ni bilo več devet v skupini, kot smo bili napovedani, smo morali biti vsaj mi točni.

Do Trebeljevega smo pešali v glavnem po kamionski cesti, torej brez sence in z dodatkom cvička. Že okorne noge in vroče sonce nas je prisililo, da smo zavijali hlače in slekli srajce. Dodatno pa nas je grela še napovedana pozornost ljubljanskih kolegov.

Pred Trebeljevem smo prvi počakali zadnje, si nadeli čepice z oznako E6 in skupno zakoračili v vasico. Kontrolna točka na kmetiji Lončar je kot hišica iz sanj, vsa nova in lepa ter polna zelenja in cvetja, v njej in pred njo. Skoraj ne moreš razumeti od kod je zašla v to dolensko revščino oz. skromnost. Ura je bila 13.30 in pred turistično kmetijo so bili zbrani naši gostitelji: profesor Bleiweis, predstavnik DIT GL Ljubljana, ing.

Marja Zaru, predstavnik odbora E6, ing. Pavlovec Damjan, predstavnik GG Ljubljana, ing. Sonja Kobler — predstavnik GG Ljubljana in mag. Ciglarjeva, sodelavka pri E6, ing. Leskovec Tone — taksator pri GG Ljubljana in naša dva znanca taksatorja iz Janc (skrb in vzdrževanje E6 imajo na drugih GG pretežno taksatorji!). Kakor pristrčno je bilo srečanje, se skoraj ne da opisati. Zgovorna Sonja je pokazala še tiste dobre lastnosti, ki jih nismo poznali. Z domačo »kačjo slino« je ohladila zagorela telesa, kar je Marja sproti registrirala s fotoaparatom. Po pravem holcarskem kosilu, po količini namreč, se je vnel živahen pogovor, poln humorja in veselja ter popotniških in gozdarskih zgodbic. Življenje je bilo prepleteno z gozdarstvom — in obratno ter služba in stroka s privatnim življenjem. Od gostiteljev smo dobili priznanje, da je akcija DIT GL Slovenj Gradec hvale in posnemanja vredna. Sprejeli so naš izziv, da se nam priključijo na naslednji etapi, morda že v jeseni. Težko se je bilo dvigniti od obložene mize, še težje od prijateljev in kolegov, toda od 18. ure dalje naj bi nas čakal Waltl s kombijem v Grosuplju. Ob 16. uri smo se v Trebeljevem poslovili od gostiteljev.

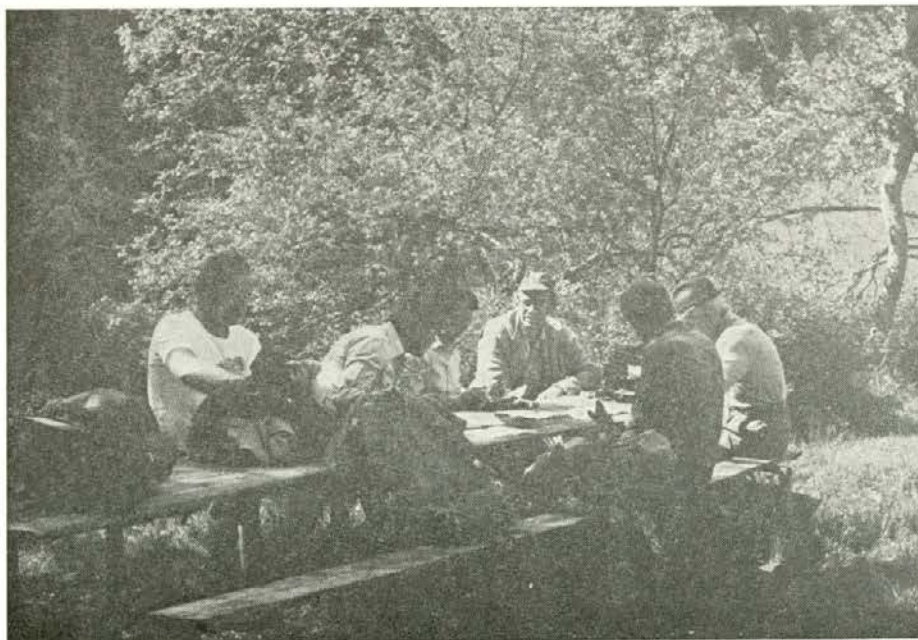
Pred nami je bil le kratek vzpon na travnati Kucelj 748 m n. v., nato pa rahel in dolg spust do Grosupljega. Različna utrujenost nog je šesterico zopet razdelila na tri skupine, toda vsi smo hiteli. V naselju Polica so prijazne domačinke ponudile utrujenim popotnikom ledeno hladno kislavo vodo. Njene posledice je čutil Metod še ves teden. Zadnji del poti proti Grosupljem so nas še posebno nadlegovali tečni komarji in mušice. Tolažili smo se, da še malo potrpiamo in bomo v taksacijskem kombiju in čez dobri dve uri doma.

Kontrolna točka v Grosuplju »Gostilna pri mostu« je pravo teksaško gostišče. Za mizo sta sedela že Kristl in Karel od 18.30 dalje. Bila sta kavbojsko glasna. Zadnji smo prišli ob 19. Toda čakalo nas je grozno razočaranje. Deset minut pred prihodom Karla in Kristla se je Waltl odpeljal in nas pustil na cedilu brez prevoza in brez prenočišča. Nekateri so jezo potešili kar s pijačo. In spet se je pričelo peščenje in iskanje prenočišča, ki smo ga končno našli v motelu na avtocesti. Fizična utrujenost in vse ostale nevšečnosti so naše prejšnje veselo razpoloženje sprevgle v nasprotno skrajnost. Nismo si mogli odpustiti napake, da smo zjutraj v Moravčah zaradi varčnosti odpovedali slovenjgraški kombi, ki bi tudi moral priti po nas. Le telefonski pozivi so še poleteli proti Slovenj Gradcu, da sporočimo domačim, da pridemo en dan pozneje domov.

Naslednji dopoldan smo molčeči prestopili iz avtobusa v avtobus in končno po peturni vožnji prispeli ob 13. v Slovenj Gradec. Na TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec so nas ženske posmehljivo sprejele: »... gora ni nora, nor je tisti, ki gre gor!« Res smo bili vsi precej izdelani, z različnimi posledicami, toda če pozabimo nevšečnosti s prevozom, so bila doživetja in spoznanja čudovita in enkratna. Vsega se ne da opisati ali povedati, treba je doživeti!

Nenazadnje tudi dokaz o naši fizični kondiciji nekaj pomeni nam samim in tudi drugim: v treh dneh smo prehodili 885 km horizontalne razdalje, se dvignili za 2968 m n. v. in spustili za 3716 m n. v. Dnevno smo torej prehodili okrog 40 km dejanske razdalje.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Žigovanje popotnih knjižic E6 pri Mežnarju pod vrhom Miklavža

Po poteh moje mladosti

Ljudje, ki živijo in delajo z naravo in so del svoje mladosti preživeli med drugo svetovno vojno, si le malokdaj privoščijo in gredo v kraje, kjer so preživeli vojno vihar. Jaz sem se že dalj časa odpravljala na izlet po poteh moje mladosti. Prvo nedeljo v mesecu avgustu sem izkoristila za obisk gorske vasi Javorje nad Črno, kjer sem preživela vojno. Ko se človek po tolikih letih pripelje z avtomobilom v kraje, ki jih je nekoč poznal in jih takšne ohranil v spominu, se kar presenečen ozira okrog, ko opazi toliko sprememb. Komajda sem se znašla, ko sem iskala kraje, kjer sem med vojno hodila na sestanke, ki jih je vodila sekretarka Majda. Mimogrede sem se oglasila pri moji nekdanji prijateljici Mariji, po domače Kavnikovi Micki. Našla sem jo doma in najin pogovor je stekel kot takrat, ko sva bili še mladi. Med pogovorom sem jo spomnila na tisti dan, ko smo premraženi prišli v Javorje in ona nam je

Kavnikova Micka

odstopila kosilo, ki ga je pripravila svojima mlajšima sestrata in bratoma. Rekla je: »Malo se še spominjam, kako si prišla z VDV bataljonom vsa mokra, lačna in utrujena. Snega pa je bilo tisto leto toliko, da si človek kar ni upal kam daleč. Vem, da si legla na domačo krušno peč in se je obleka kar na tebi sušila. Ko si hotela oditi, sem te zadržala, saj sem se bala, da bi te dobili Nemci in te mučili. Velikokrat sem bila partizanom za vodiča, skoraj ni bilo dneva, da se ne bi pri nas oglasili.« Še in še je tekla beseda. Ko sem prišla ven, na prosto, sem se zaman ozirala za tisto češnjo, ki sem jo leta 1944 tako slastno obirala skupaj z Jurinovo Pavlo. Ja, ja, lačni sva takrat hodili proti domu in nista se mogli odreči češnjam, ki so se tako vabeče ponujale. Lahkotno, kot verveca sem splezala na drevo, Pavla pa je stala spodaj in čakala, kdaj ji bo padlo kaj v dlan. Ko sem stopila na konec veje, sem, sama ne vem kako, obvisela v zraku z rokami, držé se za drugo vejo, vendar se je vse skupaj srečno končalo.

Prisrčno sva se s Kavnikovo Micko poslovili in si obljubili, da se še kaj vidiva.

Ko sem se odpeljala po lepo urejeni cesti po Javorju sem opazila tudi lepo urejene smerokaze pri vsaki kmetiji, kar omogoči tujcu, da ve, kam mora iti. To je hvale vredno. Pri nas v Razboru tega ni. Riši in piši, znajdi se sam, kakor veš in znaš. Moja hiša v Razboru stoji tik ob cesti in verjamete ali ne, veliko ljudi pride k nam vprašat, če je pot pravilna oziroma, če vodi v Plešivec. Ne vem, kdo je odgovoren za tako stanje, najbrž smo Razborčani preplahi, da ne zahtevamo tega, kar je za nas nujno potrebno.

Misli mi kar naprej uhajajo med te javorske gozdove, ki so danes prepleteni z lepimi cestami. Res, ponosni ste lahko, javorski kmetje.

Stefka Melanšek

(Nadaljevanje z 11. strani)

P. S.

»CIGLARJEVA POT OD DRAVE DO JADRANA«

Peš pot »Ciglarjeva pot od Drave do Jadrana« želi predvsem spodbujati delovnega človeka k preživljanju prostega časa v naravi in mu omogočiti letni oddih s popotovanjem iz kraja v kraj na sodoben, cenen in učinkovit način, posamič, v družinskem krogu ali v skupinah. Temu namenu se je podredila tudi zamisel, in izpeljava peš poti. Pot vodi po turistično manj znanih predelih Slovenije in Hrvaškega primorja in seznanja popotnika

z njihovimi naravnimi, kulturnimi in zgodovinskimi posebnostmi. Na vsej poti lahko spoznava popotnik življenje in delo domačih ljudi ter dejavnike, ki odločajo o njihovem obstanku na rodni zemlji.

Peš pot je kot Slovenska planinska transverzala št. 2, vključena v Evropsko peš pot šest (Baltik—Wachau—Jadran). Zato naj bi tudi v mednarodnem okviru utrjevala spoznanje o nujnosti varovanja narave in človekovega okolja ter misel o medsebojnem spoznavanju narodov zaradi sožitja in utrjevanja miru v svetu.

Vida Vrhnjak

Slovo z Ljubljancani — gostitelji pred kmetijo Lončar

UTRINKI

Počitnice! Beseda, ki pove veliko. Počitek, brezskrbnost, svoboda, potovanja, morje..., tisoč stvari, ki navdušujejo.

Prvi dan:

Sonce v Rožni dolini zgodaj vzhaja. Vsa ravan je prepojena z zlato sončno svetlobo, sveže pokošena trava željno srka vase tople žarke, da bi čimprej izpili poslednjo vlago iz njenih žil. Dolina je čudovito mirna, Obir pa se na vzhodu drži visoko in mogočno, kot da je on gospodar vsega sveta. Daleč na zahodu se lesketa Drava. Prijeten je pogled v naravo, še posebej, če je tako izpopolnjena, kot je v Rožni dolini.

Velika kmetija. Bogata, rodovitna zemlja in zelo veliko dela. Na dvorišču dva velika traktorja, pripravljena, da ju nekdo požene v tek. Za hišo ravnina, ki ji ne vidiš konca. Trava je pokošena in napol suha in prijetno diši v poletnem dopoldnevu. Daleč tam na drugem koncu velikega travnika klepetajo sosed pri dopoldanski malici. Kako sproščene Slovenke so in kako prijetno jih je poslušati! Krepke kmečke ženske se pogovarjajo o delu in družini. O čem naj bi se še? Njihovi zvonki glasovi se potapljajo v zemlji, ki je njihov kruh, njihovo življenje. In kako prijetno je njihovo koroško narečje! Pravzaprav je čudno, da mora Slovenec, ki želi pokukati deset kilometrov čez mejo, znati vsaj malo nemščine, da se lahko s kom kaj pogovori, v Rožni dolini pa vsi govoré naš jezik. Ko živiš med Rožani, se počutiš, kot da si doma, s to razliko, da je pri njih veliko manj ponarejenosti, kot pri nas.

Zadnji dan:

Mojih počitnic je konec. Posloviti se moram od sorodnikov, pa bi še tako rada ostala!

Dan se nagiba v večer, sonce je že čisto nizko, še en dolg korak in potopilo se bo v Dravo, valovi ga bodo sprejeli medse, kotalilo se bo po gladini, dokler končno ne bo izginilo med valovi.

Stričev avto drvi skozi hladen gozd, na vrhu pobočja se ustavi in sedaj je čas, da se poslednjič ozrem po dolgi in čudoviti dolini, da še enkrat ošinem Obir in se ozrem proti Dravi. Toliko lepega so mi dali. Ob trdem delu na polju, ki leži tu pod pobočjem, sem si odpočila.

Preživela sem počitnice, ki mi bodo ostale v spominu. V spominu bom ohranila vse te naravne lepote, za vedno si bom zapomnila klepet sosed in njihovo sočno govorico, nikoli ne bom pozabila tega poslednjega srečanja z dolino, Obirjem in Dravo.

Martina Podričnik

IZLET NA ČEŠKO

Nadaljevanje in konec

Ker je lansko leto izlet odpadel, smo šli letos malo bolj v širino: organizirali smo dva izleta: maja na Češko, v jeseni pa po poti Avnoja.

Za izlet na Češko je bil izreden odziv, saj se ga je udeležilo stošestdeset članov obrata, v glavnem kmetov. Nima pomena opisovati dolgočasno vožnjo skozi Nizke Ture; planinskega sveta namreč nismo željni; bolj smo oživali, ko se je na Gornjem Avstrijskem svet odprl in smo se bližali nam dotlej neznanemu deželi.

Tudi na izletu je tako kot na ohceti: lušno je samo toliko, kot si to naredijo sami svati, oziroma izletniki. Delo in skrb je treba pustiti doma in se uživati; s seboj je treba vzeti poleg druge prtljage tudi malo dobre volje.

Kako velik je svet! Ponekod toliko mase gor in hribov, drugod nepregledna ravna polja. Doma z bregov poželjivo gledamo njive, ki na obeh straneh brzijo mimo nas; nepregledne so, nekatere tudi rahlo položne in tam daleč neke obrobline z grmovjem ali s posameznimi drevesi. Tu in tam prekine polje mala vdolbina, nato se podoba pokrajine spet ponovi. Čeprav že utrujeni od vožnje nas ti kraji zanimajo.

V programu smo imeli ogled Prage, Kono-
pišta in mimogrede Budejovice.

Zlata Praga! Tako jo je namreč imenoval domačin, starejši možakar. Koliko bakra in zlata je že na strehah, stolpih, stolpičih in kupolah! Koliko na številnih spomenikih! Vsaka hiša v starem delu mesta je zase umetnina. Vse to se v denarju ne da oceniti.

Hradčani! O njih sem čul že pred vojno, da jih je preuredil naš rojak arhitekt Plečnik, ko sem pa vse to gledal, sem bil tako presenečen, da sem komaj sledil razlagi vo-
diča.

Znamenit bakren vodnjak, kjer lahko čuješ vse praške zvonove, če znaš poslušati. Cerkev Sv. Vida z grobom sv. Janeza Nepomuka. Zgodbo o tem mučeniku sem čul že pri verouku; to je vodič ponovil in dodal drugo verzijo, ki pa ima politično ozadje.

Češke kraljevske krone, simbol češke države, seveda nismo mogli videti, saj je shranjena s sedmimi ključi in jih hrani sedem oseb. Čehi verujejo, da kdor si predrzne posaditi jo na glavo, ne bi dočakal leto dni. To je storil ob poroki svojega sina zloglasni Heydrih, posadil jo je na glavo tudi svojih dveh sinov. Kot je znano, so Heydriha Čehi ubili, manj znano pa je, da je starejši sin padel na vzhodni fronti, mlajšega pa je ubil konj. Vse to se je zgodilo, še preden je preteklo leto dni.

Sedemindvajset zvonov na stolpu cerkve Sv. Lorete vsako uro zazvoni melodijo neke Marijine pesmi. To melodijo cingljajo že od konca sedemnajstega stoletja. Tudi okrog tega je spletna legenda.

Vrednost velikih zlatih monštranc, ki so razstavljene v vitrinah, ne morejo oceniti niti strokovnjaki. Poleg zlata in dragega kamenja, predstavlja neprecenljivo vrednost tudi umetnostna izdelava in zgodovinski pomen. Koliko solz, znoja, krvavih žuljev in trpljenja je v vsem tem bogastvu? To zlato so sicer daro-

vali grofje, plemiči in drugi bogataši, toda prigarali so ga jim tekom dolgih stoletij ubogi tlačani.

Karlovi most je dal zgraditi kralj Karol IV. v štirinajstem stoletju. Poleg izredne dolžine je znamenit tudi po tridesetih baročnih spomenikih, ki so v naravni velikosti razmešeni na vsaki strani.

Praga slovi tudi po astronomski uri na staromestnem magistratu. V petnajstem stoletju jo je izdelal mojster stolpnih ur Nikolaj von Kaagen. Osemdeset let pozneje jo je izpopolnil mojster Hanuš. Vsako polno uro pozvonijo smrt v opozorilo, prikaže se v mimohodu dvanaest apostolov. Ob koncu vojne je bil ta mehanizem pokvarjen in so ga tri leta pozneje obnovili. Izvirno astronomsko uro hranijo v muzeju, na zidu je samo kopija. Legenda pravi, da so iz strahu pred tem, da kaj takega ne bi naredil še kje drugje, tega mojstra oslepili.

Kdo je že odšel iz Prage, ne da bi jedel znanih »praških knedlov« ali pil črnega piva v restavraciji Flek?

Cerkev, enkratno mojstrovino arhitekta Plečnika, sem videl že pred vojno v Mohorjevem koledarju. Ko je bil nekoč v Pragi naš bivši kralj Aleksander, ni vedel, da je ta veliki mojster naš rojak in državljan.

Veliko premalo je en dan za ogled Prage, druga dva dni smo zabili z vožnjo. Kako je mogoče, da je na enem kraju zbranih toliko zgodovinskih dragocenosti, vsemu temu pa je čudežno prizanesla vojna vihra?

Na povratku tretjega dne smo si ogledali tudi Konopište, nekdanjo letno rezidenco prestolonaslednika Ferdinanda, sedanji največji lovski muzej na svetu. Lov me še nikoli ni pritegnil, toda pogled na vse to me je le presenetil. V tej sobi je »njegovo veličanstvo« jedlo, tu se je umivalo, ta soba je bila za kajenje, ona za spanje; v tej sobi se je odločalo o svetovni zgodovini, razlaga prijeten glas vodiča v srbohrvaščini. Veliko kaddrov za film »Sarajevski atentat« je bilo posnetih v tem gradu.

Prijetne občutke in doživljanje, ki smo jih doživeli v Pragi, nam je nekoliko skazilo neprijazno in neuslužno strežno osebje, tako v trgovinah kakor tudi v gostinstvu. To je druga stran medalje. Podoba je, kot da Čehi nočejo oziroma ne znajo pri svojem velikem narodnem in kulturnem bogastvu služiti turistični dinar. Neprijetne doživljanje so vedeli povedati skoraj vsi izletniki. Mene npr. je neka smrklija prav grobo potegnila za rokav kot kakšnega smrkavca samo zato, ker nisem vzel nakupovalne košare. Tega nisem storil zaradi tega, ker je košaro nosila moja žena. Radi kritiziramo naše trgovce — upravičeno, večkrat tudi neupravičeno, toda v primerjavi s češkimi, so naši trgovci na mestu!

Neprijetno nas je presenetilo še nekaj drugega. V hotelu, kjer smo spali, nismo mogli dobiti hrane; k zajtrku, na kosilo in k večerji so nas peljali na drugi konec mesta; v restavraciji pa, kjer smo jedli, si nismo mogli kupiti pijače. Za naše pojme nerazumljivo in nepraktično.

Meni ni bilo po volji še nekaj drugega. Vsak izlet namreč popestri družabnost, če se

izletniki srečajo vsaj za mizo, malo posedijo, katero rečejo ali zapojejo. Tega na tem izletu ni bilo mogoče, kajti bili smo preveč razdvojeni: vsak avtobus je bil takorekoč za sebe. Spali smo v dveh hotelih in na ladji Albatros na Vltavi, jedli pa tudi v dveh ali treh restavracijah. V štirih avtobusih smo bili razmešeni nekako tako: v enem Črnjani, v drugem Mežičani, v tretjem Sentanelci, v četrtem izletniki s Prevalj in Kotelj. Ker smo bili s Tolstega vrha samo štirje, smo se stisnili k Črnjanom. Z enim avtobusom smo še imeli kolikor toliko stik, z izletniki iz ostalih avtobusov pa smo se komaj videli. Kdo je temu kriv, naš organizator ali češki, tega ne vem, trdim samo, da tako ni prav.

Ker smo denar menjali neuradno, je bila vsaka stvar v trgovini in v gostilni zelo poceni. Nakupili bi gotovo več, če se ne bi bali carine.

Na poti domov me je za trenutek prijel maloduše. Kaj imamo mi v primerjavi s Čehi? Ta odgovor sem hitro našel, in sicer zadovoljiv odgovor. Mi Jugoslovani se lahko ponašamo s popolno neodvisnostjo. Dalje: iz našega naroda je izšel človek, ki je z velikimi črkami zapisan ne le v naši, ampak tudi v svetovni zgodovini! Celo slovenske matere sin je bil! Gremo še dalje — ožje: naša mala dolina je dvakrat svetovno znana: proizvajamo svetovno znano plemenito jeklo, v naši dolini se je končala druga svetovna vojna v Evropi!

Po svetu je treba hoditi z odprtimi očmi: če vidiš kaj boljšega, ti je za zgled; ob pogledu na kaj slabšega, si pa s svojim bolj zadovoljen.

Ajnžik

1. Veseli fant

Za vasjo, kraj potoka
si žvižga fant vesel.
Zakaj bi ne žvižgal
in prepeval ...
sinoči k ljubici je šel.

Ljubezen mu je dekle dalo,
in šopek zelen za spomin.
Ljubezen v srcu ji ostala,
za klobukom njemu rožmarin.

Tako ljubezen se ponavlja,
sreča gre iz roda v rod.
Če lepa je, nikoli ne mine,
v mladih srcih se rodi.

2. Ne sprašuj, Prijatelj

Ne sprašuj, prijatelj,
čemu tu ležim.
Jaz vem le to,
da ne morem več nazaj.

In ne sprašuj, čemu,
sredi gmajne moj je grob.
Jaz vem le to,
tukaj zemljo sem poljubil,
odslej tukaj moj je dom.

Viktor Levovnik

TITO je čutil in živel s svojim ljudstvom

Tito — beseda, ki je sestavljena iz štirih črk. Preprosta beseda, pa vendar jo poznajo ljudje širom sveta. Izgovarjajo jo s ponosom, saj pomeni mir, svobodo, pomeni vse tisto, kar je Tito zgradil in ustvaril.

Že otroci v vrtcu vedo povedati mnogo stvari o njem, najlepše pa so njihove besede: »Tito je naš, radi ga imamo.«

Zdi se, da je bilo Titovo življenje sestavljeno iz samih bojov. Že v ranih mladostnih letih je moral od doma, kjer je bilo veliko lačnih ust, kruha pa premalo. Podal se je v svet z željo, da bi nekaj ustvaril, da bi delal, se izobrazil. V letih, ko je po naši domovini divjal sovražnik, ko se je po zemlji pretakala kri, je bil močan. Svojo moč in zaupanje je vlival našim narodom, hrabil jih je. Vedno je poudarjal, da moramo biti enotni in združeni, saj bomo le tako ohranili tisto, kar smo po vojni zgradili.

Tito je bil preprost in hkrati tudi odločen človek. Rad nas je imel, ljubil nas je kakor oče. Za vsakogar je našel toplo besedo, prijazen nasmeh. Še takrat, ko je na smrt bolan ležal v Kliničnem centru v Ljubljani, je tolažil mlado fizioterapevko, ki mu je pravila, da se njen sin noče učiti. Do zadnjega je skrbel za Jugoslavijo in njene narode, mi pa smo trepetali za njegovo življenje. Bali smo se, da bo Tito svoj zadnji boj izgubil. Klonil je. Njegovo srce je prenehalo biti in tudi naše se je ustavilo za trenutek, kot da bi vase posrkalo še zadnje Titove besede in njegov lik.

Tito je umrl. Bil je naš veliki učitelj, graditelj samoupravne socialistične Jugoslavije, pobudnik neuvrščenosti; človek, ki se je vse življenje boril za mir, neodvisnost in pravičnost na svetu, oče Jugoslovanskih narodov.

V naših srcih je nastala praznina, združena z neizmerno bolečino. Narodi Jugoslavije smo ostali ob tej izgubi nemi; brez besed in z drobno solzo v očeh smo se poslavljali od našega ljubljene Tita. Spomin nanj in na njegovo ljubezen do nas je zlomil še tako trdno dušo.

Nemogoče je z nekaj besedami opisati čustva, ki me spremljajo, ko pišem ta spis. Pravzaprav povedo največ iskrene besede, ki prihajajo iz srca: »Rada ga imam.« Spoštovala sem ga kot velikega misleca, graditelja našega sistema, še bolj pa kot človeka!

Zelo globoko so se mi vtisnile v spomin njegove besede: »Dežela, ki ima takšno mladino, kot je naša, naj se ne boji prihodnosti!«

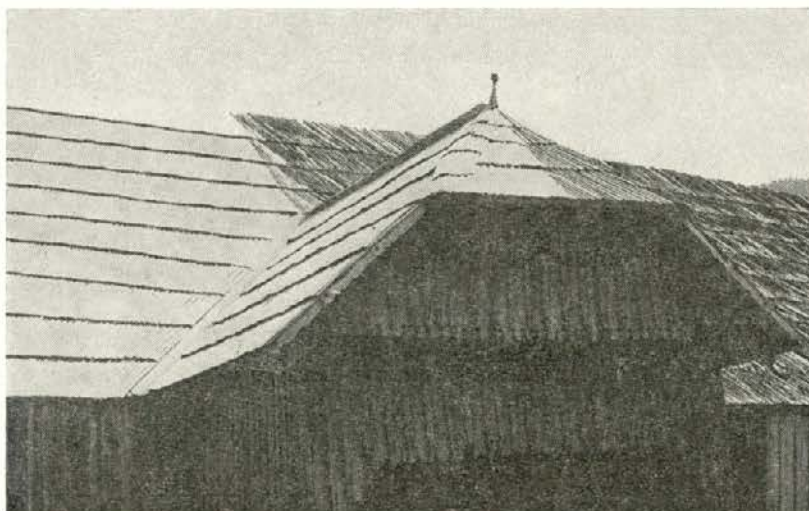
Da, ničesar se ne smemo bati. Trdno moramo stopati po njegovi poti, da bomo opravičili njegovo zaupanje v nas.

Ostali bomo zvesti njemu in njegovemu delu. Vse življenje, saj smo Titovi ljudje.

Branka Ajtnik

Gozdarji gozdnega gospodarstva Kranj so bili letos poleti na strokovnem obisku pri svojih kolegih v Črni, Foto: Andrej Šertel

Pripravljena za zimo

NA TRAVNIKU

Tam na travniku pa rožice cvetijo,
življenja mnogo nosijo od korenin.
Od korenin in prav do cveta
teče njih življenja sok.

Radujejo se svoje rasti,
njih vonj še dalje od sape pomladanske
preveva to, kar sila ne doseže,
prekleta sila, ki izvor je njej človeški.

Tu, na zemlji pa ljudje živijo,
egoizma mnogo nosijo s seboj,
že od rojstva pa do svoje smrti,
dokler življenja sok se ne zastrupi.

Praper Suzana

DEKLICI!

Spoznal sem nežno deklico,
lepo, kot je majski cvet.
Ves srečen bil sem pod goro.
Glej, koko je lep ta svet.

Ljubezen si moja, ki v srcu živi
in vračam k tebi se kot ptica.
Najlepša si zvezda, kar jih na nebu žari.
Bodi srečna, nežna lastovica!

Prišel je čas najlepše želje,
ko nežno stisnila sva si roko
in šopek rož naj bo v veselje.
Objemi me, poljubi me srčno.

Življenje ostane kot cvetoči maj,
v objemu nežnem poje mi srce,
in vedno z željo vračam se nazaj,
verjemi v srečo, spomin na me!

V. J.

OPRAVIČILO

Opravičujemo se družini pokojnega Jelen Martina, ker je prišlo pri objavi zahvale do zamenjave slike s pokojnim Andrejem Potočnikom — Jelenovim očetom.

Uredništvo

POSLOVILI SMO SE OD JELENOVEGA MARTINA

Mnogo besed je izrečenih, kadar nas zapusti človek, ki smo ga bili navajeni, ki je živel v naši sredini in smo ga dnevno srečevali, z njim izmenjali pozdrav in nam je bil zato blizu kot prijatelj in sodelavec.

Kruta usoda je pretrgala ustvarjalno življenjsko nit našemu dragemu delavcu JELEN Martinu.

Od rane mladosti je bil navezan na naravo, na gozd in zato je tudi zadnje delo opravil v gozdovih Pece. Zibelka mu je stekla pod Olševico in ni naključje, da mu je bila narava razkrita do take mere, da se ji ni mogel več odtujiti in se ji tudi v svoji poklicni usmerjenosti ni odrek, temveč je vztrajal, pa čeprav je poklic gozdnega delavca eden najtežjih. Že s 16 leti je začel delati v gozdu. Delal je pridno in marljivo, da bi njegovi otroci lažje in bolje živeli kot on, kajti odraščati v številni družini ni vedno lahko. Trdo življenje ga je skovalo v delavnega in poštenega človeka. Bil je bistroumen, družaben in iznajdljiv. Nikoli ni poznal ali uporabljal besede »ne morem«. Vsako zaupano opravilo je začel z dobro voljo, lahko bi rekli z optimizmom. Še več, bil je zmožen z duhovito domisljico pospremiti tudi težke zadolžitve in spreminjati delo v radost.

Trideset let je delal v črnjanskih gozdovih, spoprijemal se je z vsemogočimi specialnimi deli gozdarkega poklica in nikjer in nikoli ni zatajil. Izobraževal se je in si pridobil kvalifikacije. Povsod je uspel, vsakomur je pomagal, le na sebe je pozabljal.

Kljub zadnjim navodilom Koroškega zdravstvenega doma — medicinskega dela, da se mora zdraviti, ni sledil, temveč je vztrajal v svoji delovni vni na delovnem mestu.

Usoda je kruta in neizprosna, kadar nam iz naše sredine iztrga človeka, ki smo ga imeli vsi radi. Tvojega življenja ne more več izprositi ne žena, ne sinova, ne žalost kolektiva, ki ga je tvoja smrt zelo prizadela.

V naši sredini je nastala vrzel, ki jo bomo težko zapolnili.

Sodelavci TOZD Gozdarstva Črna

AKCIJA »TISOČ DELAVCEV – SODELAVCEV«

V mesecu maju 1980 so sindikati Slovenije začeli novo pomembno akcijo »tisoč delavcev – sodelavcev«, ki je nastala kot odraz spoznanja o vloži obveščanja pri uresničevanju samoupravljanja delavcev. Akcija vodi k uresničevanju stališč, da ni dovolj, če je delavec le objekt obveščanja, ampak mora v procesu obveščanja tudi sam aktivno sodelovati. Poleg tega, da se bo delavec uveljavil kot enakopravni nosilec obveščanja v združe-

nem delu ima akcija še vrsto drugih učinkov kot je zagotavljanje temeljne obveščenosti delavca, dvigovanje kulturne, pisane in govorne besede, samoupravnega dogovarjanja in odločanja, bogatenje izkušenj družbenopolitičnega dela, poživitev delovanja sistema obveščanja v združenem delu kot sestavnega dela družbenega sistema informiranja itd.

Akcijo »tisoč delavcev – sodelavcev« v Lesni vodi urednik glasila VIHARNIK skupaj z akcijskim odborom in sodelovanjem z uredniškim odborom, samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami. Urednik v sodelovanju z naštetimi dejavniki skrbi za uresničevanje celovitega programa akcije kot je objavljanje prispevkov novih sodelavcev v glasilu VIHARNIK in drugih sredstvih obveščanja.

DELAVCI LESNE, KMETJE KOOPE- RANTI IN UPOKOJENCI

Vključite se v akcijo »tisoč delavcev – sodelavcev«. Pišite o problemih v vašem delovnem okolju, o delu vaših organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij, o kulturnem in športnem življenju, socialni in gospodarski problematiki itd. Vsi prispevki, ki jih boste poslali uredništvu, bodo objavljeni v VIHARNIKU ali z internimi informacijami, ki bi jih s pričetkom te akcije ponovno oživili. Najboljše prispevke bomo posiljali v objavo Delavski enotnosti in drugim slovenskim časopisom.

I. R.

MLADINSKI HO-RUK NA JERNEJU

Obetal se je hladen deževen dan, saj se je sonce skrivalo za gosto meglo, ko smo se mladci z Mute pripeljali na Jernej, na Galerjevo domačijo, da skupaj z mladimi in mladinci, prostovoljci teritorialne obrambe SO Radlje ob Dravi in vojniki graničarji karavle Bistriški jarek, skoplremo 350 metrov dolg jarek za vodo in jame za električne drogeve.

Pesem krampov in lopat se je združevala s pesmijo iz naših grl, naraščali so metri izkopanega jarka, pa tudi sonce nam je pričelo nagajati s toplimi žarki.

Z delovno vneto se je stopnjevala tudi žej, ki smo jo gasili z domačim moštom in sokom. Kar prehitro je prišel čas malice. Posedli smo po hlohlih, nekateri pa kar po vlažni travi in malicali. Kako nam je teknil doma spečen kruh, pa domače meso, salame in pijska. Postali smo razigrani, sramežljivost je izginila, naša pesem je odmevala po okoliških hribih. Lepo nas je bilo pogledati — domače, vojske, mlade. Predno smo se odpravili na delovišče, se nam je gospodinja s

preprostimi iskrenimi besedami zahvalila za pripravljenost, pomagati v stiski in nam s tem dala še večji polet na delo.

Jarek je bil kmalu skopan, vanj smo položili vodovodno cev in vse spet zasuli. Po novi cevi je stekla voda!

S kopanjem jam pa so končali tudi vojske. Pobrali smo vse orodje in se odpravili proti domačiji na kosilo. Že od daleč je prijetno dišalo. Ja, seveda po vojaškem pasulju vendar! Bil je res dober, pa še domač kruh zraven.

Spet smo zapeli ob spremljavi harmonike in zaplesali kolo. Pozno popoldne smo se poslovili. Bili smo srečni — domači in mi. Vojske so se vrnili na karavle, mladci z Mute pa s prostovoljci v njihov tabor. Po ogledu tabora smo obsedeli v največjem šotoru — učilnici in še enkrat obnovili delovno akcijo.

Mračilo se je že, ko smo se odpravili proti Muti. Vračali smo se razbolelih dlani, a nasmejnani in srečnih obrazov.

Liljana Vilar, Muta

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči smrti dragega moža in očeta Jelen Martina se najiskrenejše zahvaljujemo TOZD Gozdarstvu Črna, godbi Rudnika Mežica, pevcem iz Črne, govornikom za dragocene poslovalne besede ter vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti v tako velikem številu.

Žena Marija, sinova
Bernard in Teodor

Tekmovanje gozdarjev v Črni na Koroškem

XXV. Koroški turistični teden je bil od 9. do 17. avgusta v Črni na Koroškem.

Kot vsako leto so bile tudi letos prireditve razporejene tako, da je bila sobota »rezervirana za gozdarje«. Poleg že tradicionalnega tekmovanja gozdarjev-sekačev so letos prikazali tudi starejši način del gozdnih delavcev, kmetje pa so poskrbeli za lačne in žejne z domačimi jedili in pijačo.

Tekmovalci so dosegli naslednje rezultate:

Mesto Priimek in ime	število točk
1. OBRETAN Andrej	571,0
2. SREBRE Ivan	557,5
3. OBRETAN Peter	553,0
4. SKERLOVNIK Anton	527,0
5. KOS Jakob	504,0
6. KOTNIK Jože	499,0
7. ADAMIČ Ivan	489,0
8. KOS Stanko	486,5
9. GRABNER Peter	447,0
10. KAVČIČ Jože	437,5
11. KOS Leopold	415,0
12. OBRETAN Janko	388,0
13. PETRIČ Ivan	338,0
14. PLESEC Franc	306,0
15. ČOFATI Janko	305,0

I. R.

Pred pričetkom tekmovanja

»Špronc«

CENEJŠA NAFTA

V uradnem listu SFRJ, št. 38/80, z dne 10. 7. 1980 je bila objavljena uredba, po kateri so kmetijske organizacije in člani, oziroma kooperanti upravičeni za nakup dieselskega goriva D2 po nižji davčni stopnji.

Obveščamo člane, oziroma kooperante KKZ TZO »TRATA« Prevalje, ki z zadrugo pogodbeno sodelujejo, da dobijo vse dokumente za znižano ceno nafte pri strokovni pospeševalni službi pri KKZ TZO »TRATA« Prevalje vsako sredo in petek.

Gorivo je treba plačati pri blagajni TZO »TRATA« Prevalje ob dvigu dokumentacije oziroma naročilnice.

»Iz zapiskov«

Zbor delavcev pod 5. točko dnevnega reda sprejme naslednji

s k l e p : Zbor delavcev obrata za kooperacijo sprejme pravilnik za delo samoupravne delavske kontrole z dvigom rok.

*Dopišuj
v glasilo*

Požar v Šmartnem pri Slovenj Gradcu

V ponedeljek, 25. 8. 1980 je še iz neznanih vzrokov zgorelo poslopje v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, kjer je imel TOZD Nova oprema uskladiščene umetne mase

za proizvodnjo in večjo količino vzmetnic pripravljenih za prodajo.

Skodo, ki jo je utrpel TOZD Nova oprema ocenjujejo na ca. 185 milijonov S din.

I. R.

ŠOLSKA ...

Pred tablo stojim,
vsa se znojim,
mislim na to,
kaj v redovalnici zapisano bo.

Ali bo ena, dve ali tri?
A zdaj ne smem na to misliti.
Kako je že Sinusov rek?
Joj, kakšen bo moj red ...

Pogledam po razredu,
vsi se mi zdijo v redu.
Na veliko mi šepetajo,
a moja ušesa žal ničesar ne zaznajo.

Profesor se nežno smehlja, saj vz:
»Ta spet ničesar ne zna!
Prime za svoje pero,
napiše enko v redovalnico.

Vsa se stresem,
saj vem, kaj čaka me sedaj.
Naslednjo uro bo spet spraševal,
si mene za žrtev izbral.

A takrat bom jaz ga ugnala.
Doma bom ves zvezek prebrala.
Mirno pred tablo bom stala,
saj vem, da vse bom znala.

BRANKA AJTNIK